

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра економіки та фінансів підприємства

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

Управління оборотними активами підприємства

за матеріалами приватного акціонерного товариства «Індустріальні та
дистрибуційні системи», м. Київ

Студентки 2 курсу 7 м групи,
денної форми навчання,
спеціальності 073 «Менеджмент»,
спеціалізації «Фінансове
управління»

Юхимчук Анастасії
Олександрівни

Науковий керівник –
канд. екон. наук, доцент

Вавдійчик Ірина
Миколаївна

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, проф.

Ситник Ганна
Вікторівна

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА	6
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПРАТ «ІНДУСТРІАЛЬНІ ТА ДИСТРИБУЦІЙНІ СИСТЕМИ»	18
2.1. Аналіз динаміки обсягу та структури оборотних активів підприємства.	18
2.2. Аналіз джерел фінансування оборотних активів підприємства.....	25
2.3. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства.	30
РОЗДІЛ 3 ОБҐРУНТУВАННЯ ПОТРЕБИ В ОБОРОТНИХ АКТИВАХ ПІДПРИЄМСТВА НА ПЛАНОВИЙ ПЕРІОД	36
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	47
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	50
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах нестабільного економічного середовища наслідком прояву кризових явищ стала проблема нестачі необхідного обсягу оборотних активів для забезпечення фінансової стійкості підприємства. Оборотні активи є однією із вагомих складових майна підприємства, стан та ефективність управління якою обумовлює успішне функціонування підприємства на ринку.

Тому, для забезпечення фінансової стійкості вітчизняних підприємств актуальним завданням є суттєве вдосконалення механізму управління оборотними активами. Адже, управління оборотними активами, в першу чергу, має передбачати визначення оптимальної величини, розробку варіантів розвитку та забезпечення ефективності їх використання. Оптимальна величина оборотних активів повинна з однієї сторони забезпечувати безперебійне ефективне функціонування підприємства, з іншої – мінімізувати наявність недіючих поточних активів.

Вагомий внесок у розроблення теоретичних та прикладних засад планування оборотних активів зробили такі вітчизняні науковці: Бланк І. О., Хохлов М.П., Добришека О.О., Павленко О.П., Бондаренко О.С., Філатова З.В., Майборода О.Є., Піскульова І.В., Кошельок Г., Володькіна М.В., Яновська В.В., Дехтяр Н.А., Голубко А.І., Філатова З.В., Болгар Т.М., Яковенко О. та інші. Завдяки роботам цих вчених сформульовано підґрунтя для подальших наукових досліджень.

Об'єкт дослідження – це процес управління оборотними активами приватного акціонерного товариства «Індустріальні та дистрибуційні системи». Скороченою назвою підприємства є ПрАТ «ІДС».

Предметом дослідження є теоретико-методологічні засади організації процесу управління оборотними активами.

Приватне акціонерне товариство «Індустріальні та дистрибуційні системи» входить до складу міжнародної компанії IDS Borjomi International.

Воно є партнером таких підприємств як: Моршинський завод мінеральних вод «Оскар»; Миргородський завод мінеральних вод; Трускавецький завод мінеральних вод; Компанія «ІДС Аква-Сервіс».

Сьогодні ПрАТ «ІДС» пропонує споживачу збалансований портфель популярних природних мінеральних вод («Миргородська», «Моршинська», «Трускавецька», «Старий Миргород», «Сорочинська», «Аляска», «AquaLife»), а також є ексклюзивним імпортером легендарної грузинської мінеральної води «Боржомі» в Україні [27]. Офіс підприємства в Україні зареєстрований за адресою: м.Київ, пр.Степана Бандери 9, Форум Парк Плаза, 5-й корпус, 5 поверх.

Метою є поглиблення теоретико-методичних основ управління оборотними активами та розробка практичних рекомендацій щодо їх удосконалення на прикладі ПрАТ «ІДС».

Досягненню поставленої мети передують виконання наступного ряду **завдань**:

- з'ясування економічної сутності, характеристики поняття «оборотних активів» та огляд системи управління оборотних активів підприємства;
- вивчення динаміки загальної суми та структури оборотних активів;
- аналіз джерел фінансування оборотних активів;
- оцінка рівня ефективності розвитку оборотних активів;
- обґрунтування потреби в оборотних активах на плановий період.

Методичною основою роботи є діалектичний метод пізнання економічних явищ і процесів у безперервному їх розвитку та взаємозв'язку. В основу теоретичної частини дослідження покладено загальнонаукові **методи дослідження**: аналізу, синтезу та дедукції, порівняльних характеристик - використовувались при обґрунтуванні сутності понять «оборотних активів», «управління оборотними активами»; порівняльного аналізу - при розгляді існуючих показників ефективності оборотних активів.

В аналітичній частині роботи для визначення тенденцій формування і використання оборотних активів використовувались такі методи як:

горизонтального аналізу – для порівняння показників в динаміці за 3 досліджувані роки; вертикального аналізу – для визначення структури оборотних активів ПрАТ «ІДС»; інтегральний метод – для оцінки загального фінансового стану підприємства у розрізі ефективності використання оборотних активів підприємства.

Емпіричною базою дослідження слугувала фінансова звітність ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016 – 2018 роки.

ПрАТ «ІДС» функціонує успішно, про що свідчать результати фінансово-господарської діяльності. Перш за все, темп росту чистого доходу від реалізації продукції даного підприємства у 2018 році у порівнянні з 2016 роком становив 65%. По-друге, чистий фінансовий результат протягом досліджуваного періоду був позитивним. Так у 2016 році чистий прибуток підприємства складав 21 181 тис.грн., а у 2018 році вже 229 841 тис.грн. Крім того, за досліджуваний період обсяг оборотних активів збільшився на 53%. Станом на 31.12.2018 валюта балансу становила 1 103 845 тис.грн.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що дане дослідження може бути використане компанією ПрАТ «ІДС» для оптимізації системи управління оборотними активами. За даним дослідженням була опублікована стаття на тему «Методи планування оборотних активів підприємства та їх характеристика», яка увійшла у збірник наукових статей студентів КНТЕУ «Економіка та фінанси підприємства» (Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. – Ч. 2. – С. 136-141).

Структура і обсяг роботи. Курсова робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг складає 49 сторінок і містить 20 таблиць, 5 рисунків та 10 додатків. Список використаних джерел включає 50 найменувань.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Поняття «оборотні активи» зустрічається в економічній літературі приблизно з початку минулого століття. Термін «оборотні активи» трактується по різному, в залежності від етапів розвитку економіки.

При переході від планово-адміністративної економіки до ринкової вітчизняні економісти отримали можливість вивчити і використовувати накопичений західними економістами досвід. Поряд з терміном «оборотні кошти» у літературі почали використовуватись такі терміни, як «поточні активи», «оборотний капітал», «оборотні активи». Часто ці терміни багатьма авторами ототожнюються [12, с. 348].

У Господарському кодексі знаходимо наступне: «майно підприємства становлять виробничі і невиробничі фонди, а також інші цінності, вартість яких відображається в самотійному балансі підприємства». В ньому ж знаходиться інше визначення: «залежно від економічної форми, якої набуває майно у процесі здійснення господарської діяльності, майнові цінності належать до основних фондів, оборотних засобів, коштів, товарів», а також, що «оборотними засобами є сировина, паливо, матеріали, малоцінні предмети та предмети, що швидко зношуються, інше майно виробничого і невиробничого призначення, що віднесено законодавством до оборотних засобів» [30].

Згідно з П(С)БО 2 «Баланс», активи підприємства в балансі слід поділяти на оборотні і необоротні активи, які мають наступні ознаки: - оборотні активи – грошові кошти та їх еквіваленти, що не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для реалізації, чи споживання протягом операційного циклу, чи протягом дванадцяти місяців з дати балансу [50].

Сучасні науковці приділяють особливу увагу дослідженню оборотних

активів підприємства. Адже, необхідною умовою здійснення підприємством ефективної господарської діяльності є наявність оборотних активів, які разом з робочою силою є найважливішим елементом (чинником) виробництва.

Недостатня забезпеченість підприємства оборотними активами призупиняє його діяльність та може призвести до погіршення фінансового стану [5, с.42]. Методом індукції проведемо короткий огляд трактувань економічної сутності оборотних активів різних науковців з метою розробки узагальнення визначення даної категорії.

Найпростіше визначення цієї категорії зазначає Володькіна М.В. Вона зазначає, що «Оборотні активи – це частина активів підприємства, яка включає оборотні кошти та короткострокові фінансові інвестиції» [7, с.85]. У цьому визначенні вчена зазначає, що оборотні активи включають оборотні кошти та короткострокові фінансові інвестиції. Ми вважаємо, що дана ознака відноситься саме до класифікації оборотних активів підприємства, тому є недоречною у цьому визначенні.

Бланк І.О. дає таке визначення поняттю оборотні активи: «Оборотні активи – сукупність майнових цінностей підприємства, що забезпечують поточну виробничо-комерційну діяльність підприємства та, що повністю споживаються у процесі одного виробничо-комерційного циклу» [1, с.162]. Сутнісною ознакою є «забезпечення поточної виробничо-комерційної діяльності» і «споживаються протягом одного циклу». Як зазначалось вище, вони являють собою мінімально необхідні для виконання виробничої програми запаси сировини, основних матеріалів, покупних напівфабрикатів, допоміжних матеріалів, палива, запасних частин для ремонту, малоцінних і швидкозношуваних предметів, а також незавершеного виробництва.

Зазначене вище визначення також доповнюють інші науковці, такі як Дробишева О.О. та Хохлов М.П., Гринюк І. [13, с.65], Непочатенко О. О. [24, с.265], Роговський А.[31, с.177], Стоянова-Коваль С.С. [40, с.103], Шевців Л.Ю. [45, с.65] та ін. Дробишева О.О. зазначає, що «оборотні засоби – це частина виробничих засобів у вигляді певної сукупності предметів праці,

елементи яких цілком споживаються у кожному виробничому циклі, змінюють або ж повністю втрачають свою натуральну форму і переносять всю свою вартість на вартість виробленої продукції (платних послуг)» [16, с.19]. Хохлов М.П. характеризує оборотні активи як «сукупність майнових цінностей підприємства, що обслуговують поточний господарський процес і цілком споживаються протягом одного операційного (виробничо-комерційного) циклу. До оборотних активів належать: запаси, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, грошові кошти та їх еквіваленти, витрати майбутніх періодів тощо. Вони перебувають у постійному русі, набуваючи форми грошей, запасів сировини, матеріалів, напівфабрикатів та готової продукції» [43, с. 419].

Павленко О.П., Бурсук Г.Ю. під оборотними активами розуміють «частину активів підприємств у вартісному виразі, яка в процесі кругообігу набуває функціональної форми оборотних виробничих фондів і фондів обігу. У своєму русі оборотні кошти проходять послідовно три стадії: грошову, виробничу і товарну» [28, с.982].

Таким чином, сучасні науковці характеризують поняття оборотні активи такими характеристиками: частина активів підприємства; мають натурально-вартісну форму; забезпечують поточну комерційно-операційну діяльність; забезпечують безперервний процес виробництва і реалізації; споживаються протягом одного циклу протягом одного циклу; переносять свою вартість на вартість продукції протягом одного операційного циклу або 12 місяців з дати балансу. Однак, з нашої точки зору, цей перелік повинен бути розширений іншими характеристиками.

Перш за все, оборотні активи мають постійно оновлюватись для забезпечення безперебійності процесів кругообігу грошових, матеріальних коштів і всієї діяльності підприємства. Достатній розмір оборотних активів повинен підтримуватися на мінімально необхідному рівні.

Крім того, важливим є нормування оборотних активів на підприємстві. З погляду ефективності виробництва обсяг оборотних активів повинен бути

оптимальним, тобто достатнім для забезпечення безперебійного виробничого процесу, але в той же час мінімальним, що не призводить до утворення наднормативних запасів, заморожування коштів, зростання витрат виробництва і реалізації продукції.

З урахуванням цих доповнень поняття оборотні активи підприємства пропонуємо визначити таким чином: Оборотні активи підприємства – це частина активів підприємства, що має натурально-вартісну форму, переносять свою вартість на вартість продукції протягом одного операційного циклу або 12 місяців з дати балансу, повинна відновлюватись і підтримуватись на достатньому рівні для забезпечення безперервності у процесі виробничо-комерційної діяльності та приносити економічну вигоду підприємству.

Так як оборотні активи виконують досить багато функцій на підприємстві, тому їх є досить багато видів. Для зручності, їх об'єднують та класифікують за ознаками. Сучасні науковці по-різному виділяють і наводять класифікаційні групи оборотних активів, переважно спираючись на міжнародну практику. Загальними класифікаційними ознаками є класифікація оборотних активів залежно від періоду функціонування, за характером фінансових джерел формування та за видами.

1. За характером фінансових джерел формування: *валові оборотні активи* (сформовані за рахунок як власного, так і позикового або залученого капіталу), *чисті оборотні активи* (сформовані за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу), *власні оборотні активи* (сформовані за рахунок власного капіталу підприємства) [31, с.177].
2. За видами: виробничі запаси сировини, матеріали і купівельні напівфабрикати, запаси готової продукції, дебіторська заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, інші оборотні активи.
3. За періодом функціонування: *постійна частина* (незнижувальний мінімум, який необхідний для здійснення операційної діяльності), *змінна частина* (пов'язана із сезонним зростанням обсягу виробництва

і реалізацією продукції) [41, с.151].

4. Залежно від методів планування, принципів організації та регулювання: *нормовані* (активи, що можуть бути точно визначені і зафіксовані як планові величини), *ненормовані* (активи, які не можна або надзвичайно важко точно встановити або зафіксувати у формі нормативу чи планового обсягу).
5. За характером участі в операційному процесі: *оборотні активи, що обслуговують виробничий цикл підприємства* (запаси сировини, матеріалів і напівфабрикатів, обсяг незавершеного виробництва, запаси готової продукції), *оборотні активи, що обслуговують фінансовий цикл підприємства* (дебіторська заборгованість).
6. За ступенем ліквідності: *абсолютно ліквідні (високоліквідні)* – можуть бути моментально та без додаткових зусиль перетворені на грошові кошти (грошові кошти та поточні фінансові інвестиції), *швидколіквідні (середньоліквідні)* – оборотні активи, для переведення яких в готівку потрібен додатковий час (виробничі запаси, готова продукція та переважно дебіторська заборгованість), *малоліквідні (низьколіквідні)* – це активи, для реалізації яких потрібен тривалий час (виробничі запаси та готова продукція, що не мають попиту, біологічні активи).
7. За ризиком захищеності від інфляції: оборотні активи, що не підлягають інфляційним витратам та оборотні активи, які піддаються інфляційним втратам [43, с.411].

Зазначені та розглянуті вище ознаки класифікації є досить поширеними, використовуються для правильного ведення облікового процесу, однак зазначимо, що в умовах зростання вимог до управління постає потреба пошуку ознак класифікації, які би повною мірою забезпечили інформацією власне управлінський персонал. Тому, ви вважаємо, що ця класифікація має бути доповнена.

З цією метою ми пропонуємо таку класифікаційною ознаку, яка поділяє оборотні активи на стартові, функціональні та накопичені. Даний поділ, на

нашу думку, є важливим, оскільки підприємству необхідно знати при здійсненні господарської діяльності, яка кількість оборотних активів була у його розпорядженні перед початком операційної діяльності, та яка брала участь в операційному циклі, і що підприємство отримало в кінці.

Стартовими оборотними активами є підсумок розділу II активу балансу на початок звітного періоду, функціональними – вартість безпосередньо використаних у господарському процесі протягом року активів (вартість яких перенесена на витрати), а накопиченими – різниця між підсумком розділу II активу балансу на кінець та початок звітного періоду.

Аналіз оборотних активів дозволяє сформулювати комплекс пропозицій для підприємства, які допоможуть покращити не лише майновий стан підприємства, а й обумовлять ріст позитивного фінансового результату і рентабельності [15, с.233]. У контексті фінансового менеджменту підприємства важливе місце належить управлінню його оборотними активами. Сучасні науковці по різному трактують поняття управління оборотними активами.

Перш за все, Бондаренко О. С. зазначає, що «управління оборотними активами – це частина загальної фінансової стратегії підприємства, що полягає у формуванні необхідного обсягу і складу оборотних активів, їх фінансуванні й оптимізації структури» [3, с. 40].

Дехтяр Н.А. вважає, що «управління оборотними активами є частиною короткострокової фінансової політики підприємства, направленої на вирішення найбільш важливих поточних фінансових проблем, що дозволяє поліпшити фінансовий стан підприємства та підвищити його фінансову стійкість і платоспроможність за достатньо короткі терміни» [14, с.85].

На нашу думку, найбільш повне визначення поняття управління оборотними активами підприємства надає Голубко А.І., а саме це - «сукупність цілеспрямованих та узгоджених взаємозв'язків між суб'єктом та об'єктом управління шляхом реалізації функцій управління із використання сформованих методів, засобів, механізмів і фінансово-економічних

інструментів аналізу, дослідження, перетворення пов'язаних між собою процесів розподілення, формування, використання, контролювання оборотних активів і джерел їх фінансування за обсягом, структурою та складом за умови врахування внутрішніх та зовнішніх загроз та з метою підвищення рівня фінансової стійкості» [10]. Зазначені вище характеристики також доповнюють інші науковці, такі як Болгар Т.М. [2, с.766], Нагаєва Г.О. [23, с. 287], Слободянюк О.В. [37, с. 229], Череп О.Г. [44, с.40] та ін.

Виходячи з вище наведеного аналізу, варто зазначити, що сучасні науковці характеризують поняття управління оборотних активів підприємства такими ознаками:

- частина загальної фінансової стратегії підприємства;
- частиною короткострокової фінансової політики підприємства;
- сукупність цілеспрямованих та узгоджених взаємозв'язків;
- направлене на вирішення найбільш важливих поточних фінансових проблем;
- здійснюється з метою підвищення рівня фінансової стійкості та платоспроможності за достатньо короткі терміни;
- використання сформованих методів, засобів, механізмів і фінансово-економічних інструментів за багатьма етапами.

Ми вважаємо, що даний перелік повинен бути доповнений іншою характеристикою. Слід зазначити про необхідність та важливість управління оборотними активами підприємства в умовах фінансової нестабільності. Це визначається браком фінансових ресурсів необхідних для забезпечення потреби в оборотних активах, забезпечення безперервності та збалансованості господарських процесів, досягнення стабільної платоспроможності, рентабельності та інших результатів фінансової діяльності підприємства. Саме тому, ми вважаємо, що управління оборотними активами підприємства також має бути спрямоване на забезпечення оптимального поєднання необхідних обсягів усіх складових оборотних активів із джерелами їх фінансування відповідно до цільового

призначення, що сприятиме формуванню належного рівня платоспроможності та рентабельності.

Відповідно, управління оборотними активами повинно бути спрямоване на вирішення наступних завдань:

- формування достатнього обсягу оборотних активів із позиції забезпечення поточної платоспроможності [19, с. 40];
- оптимізація елементів оборотних активів, спрямована на виконання нормативів ліквідності [20, с.50];
- ефективне використання оборотних активів для забезпечення прибутковості та рентабельності діяльності суб'єкта господарювання [46, с.195];;
- формування джерел фінансування оборотних активів з урахуванням вимог забезпечення фінансової стійкості [14, с.85].

Проаналізувавши праці інших науковців, таких як Буряк І.О. [4, с.279], Гаркуша Н. М. [8, с.290], Головка О.Г. [9, с.184], Слободянюк О. В. [36, с.74] розробимо наступні етапи управління оборотними активами (див. рис. 1.1).

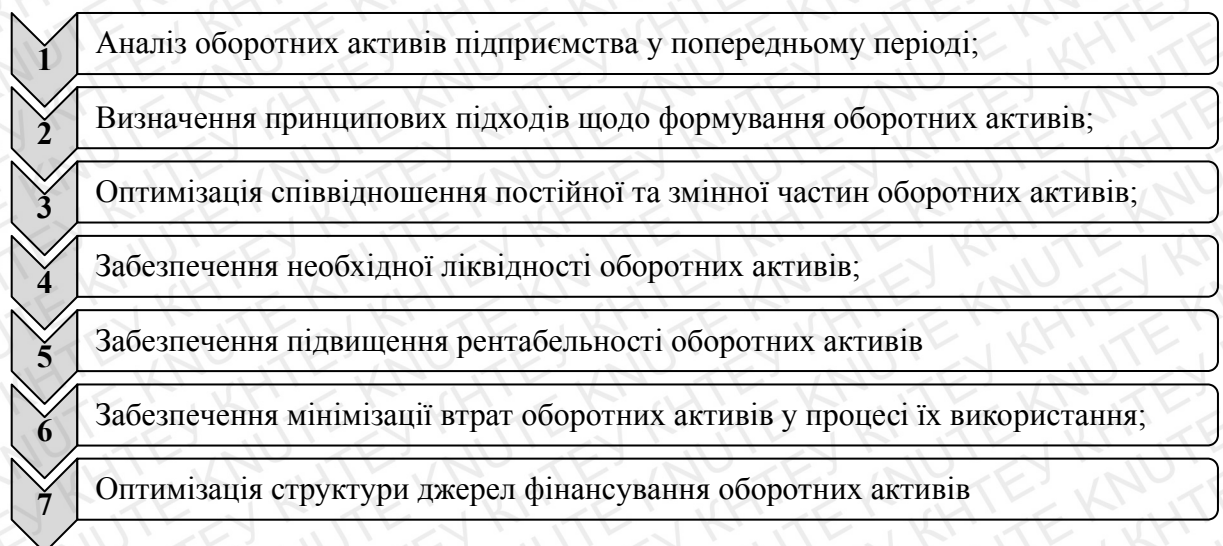

Рис. 1.1. Етапи управління оборотними активами [4, 8, 9, 36]

Варто зазначити, що «усі види оборотних активів певною мірою схильні до ризику втрат. Наприклад, грошові активи схильні до ризику інфляційних втрат; короткострокові фінансові вкладення – до ризику втрат частини доходу у зв'язку з несприятливою кон'юнктурою фінансового ринку,

а також ризику втрат від інфляції; дебіторська заборгованість – до ризику неповернення або невчасного повернення, а також ризику інфляційного; запаси товарно-матеріальних цінностей – до втрат від природних збитків тощо» [22, с.796]. Тому управління оборотними активами також повинно бути спрямоване на мінімізацію ризику їх втрат, особливо в інфляційних умовах.

Відповідно до завдань управління оборотними активами підприємства, «оборотні активи повинні бути сформовані у достатньому обсязі для забезпечення платоспроможності та ліквідності підприємства на майбутній період» [48, с.18]. У звичайній операційній діяльності компанія конвертує свої оборотні активи в грошову форму, а ці гроші вже використовуються для покриття зобов'язань. З цього випливає той факт, що оцінка та платоспроможності компанії базується на значенні оборотних активів як в цілому, так і окремих їх складових [6, с. 225].

Що стосується аналізу ліквідності підприємства, варто зазначити, що «усі види оборотних активів тією або іншою мірою є ліквідними, крім витрат майбутніх періодів і безнадійної дебіторської заборгованості. Загальний рівень ліквідності повинен забезпечувати необхідний рівень платоспроможності підприємства за поточними фінансовими зобов'язаннями» [41, с.152]. З цією метою з урахуванням обсягу й графіка майбутнього платіжного обороту повинна бути визначена частина оборотних активів у формі коштів, високо- і середньо- ліквідних активів. Для проведення аналізу платоспроможності та ліквідності підприємства використовують такі показники як коефіцієнт поточної платоспроможності, проміжний коефіцієнт покриття, коефіцієнт швидкої ліквідності, коефіцієнт співвідношення поточної дебіторської та кредиторської заборгованості [17, с.126]. Формули розрахунку та їх нормативні значення представлені у дод. А та дод. Б.

На думку Майбороди О. Є., для підвищення рівня платоспроможності підприємство повинно «проводити пошук збільшення внутрішніх резервів по

збільшенню прибутковості підприємства та більш повного використання виробничої потужності підприємства та підвищення конкурентоздатності товарів та зниження собівартості товарів, при більш раціональному використанні фінансових та матеріальних ресурсів» [32, с. 100].

Ефективне використання оборотних активів є передумовою для забезпечення прибутковості та рентабельності діяльності суб'єкта господарювання в цілому. Наприклад, «за ефективного управління запасами на підприємстві можна досягти зниження операційного циклу, знизити поточні витрати на зберігання оборотних активів і, у свою чергу, вивільнити частину оборотних активів з господарського обороту, що дозволить реінвестувати або перерозподілити їх в інші галузі» [38, с.103].

Що стосується питання управління дебіторською заборгованістю, то варто зазначити, що неадекватний розмір дебіторської заборгованості є недоцільним перерозподілом капіталу підприємства, високий рівень якої може стати причиною зниження рівня ліквідності або зниження об'ємів виробництва. Для «прискорення обороту дебіторської заборгованості доцільно проводити програму з надання знижок за оплату товару готівкою, або одразу після його придбання» [11, с. 90]. Проте така програма може мати місце лише у тих компаніях, де вже набуті хороші відносини з покупцями, тобто лише з постійними клієнтами, у яких компанія може бути цілком впевнена що кошти будуть заплачені в повній сумі у коректний час. Існує метод пришвидшення повернення дебіторської заборгованості як факторинг – реалізація дебіторської заборгованості іншій особі. Проте, цей метод не є традиційним і не популярний у вітчизняній економіці. Причинами є високий ризик такої операції, велика маржа за факторингові послуги [47, с.180].

Аналізуючи методи управління грошовими коштами і способи залучення їх в оборот підприємства, можна прийти до висновку, що в національній методології це питання найменш розроблено і потребує удосконалення. Проте Яковенко О. зазначає, що «в розвинених країнах існує правило резервування або вкладання тимчасово вивільнених коштів у легко

реалізовані цінні папери. Попри усі переваги такого методу, на жаль, він не доступний для вітчизняних виробників через брак надійних цінних паперів в країні та недовіру до фінансового ринку» [49, с. 177].

У проаналізованому аспекті в працях, що присвячені управлінню оборотних активів, основними показниками ефективності оборотних активів є коефіцієнт оборотності та тривалість оборотності оборотних активів в цілому та окремих їх складових, коефіцієнт завантаження оборотних коштів, рентабельність оборотних коштів та ефективність використання оборотних активів [42, с.235]. Формули для розрахунку показників ефективності представлені у дод. В.

Зазначені вище показники більшою мірою належать до системи показників оцінки ділової активності. З точки зору управління оборотними активами доцільно також проаналізувати і рентабельність запасів та дебіторської заборгованості. Розрахунок рентабельності запасів та дебіторської заборгованості найчастіше застосовується для підприємств, які займаються дистрибуцією товарів та мають велику частку дебіторської заборгованості у структурі оборотних активів. Розрахунок даних показників представлені у дод.В.

Варто зазначити, що на формування коефіцієнта рентабельності оборотних активів впливає багато факторів. Схема представлена у дод. Г. Проте на основі методу Дюпон (Du Pont) можна стверджувати, що основних факторів першого порядку є два: зміна рентабельності реалізованої продукції (обороту) та зміна оборотності оборотних активів.

Не існує єдиного нормативного значення показника. Необхідно аналізувати його в динаміці, тобто зіставляючи значення різних років за період дослідження. Крім цього, варто порівняти значення показника зі значеннями прямих конкурентів (які мають однаковий розмір суми активів або доходу) [35]. Чим вищий показник, тим більш ефективним є весь процес управління, адже показник рентабельності активів формується під впливом всієї діяльності компанії.

При управлінні своєю діяльністю підприємство повинно відстежувати тривалість фінансового та операційного циклу та при необхідності корегувати їх шляхом зміни договірних умов з покупцями та постачальниками. Піскульова І.В. зазначає, що «планування операційного циклу - це оптимальна тривалість проходження оборотних активів всіх стадій свого звернення: від розміщення замовлення на сировину і матеріали до надходження грошових коштів за реалізовану готову продукцію» [29, с. 159].

Кошельок Г. дає таке визначення поняттю: «планування фінансового циклу – це визначення можливої тривалості циклу за певний період часу, протягом якого грошові кошти залучені до обігу та не можуть бути використані підприємством на свій розсуд» [18]. Для наочного відображення, розглянемо рис.1.2 та формули (1), (2).

Операційний цикл			
Період обороту виробничих запасів ($T_{вз}$)	Період обороту незавершеного виробництва ($T_{нв}$)	Період обороту готової продукції ($T_{гп}$)	Період обороту дебіторської заборгованості ($T_{дз}$)
Період обороту кредиторської заборгованості ($T_{кз}$)	Фінансовий цикл		

Рис. 1.2 Схема взаємозв'язку виробничого, фінансового та операційного циклів

Зазначені вище автори розраховують показники наступним чином:

$$ТОЦ = T_{вз} + T_{нв} + T_{гп} + T_{дз} \quad (1)$$

$$ТФЦ = T_{вз} + T_{нв} + T_{гп} + T_{дз} - T_{кз} \quad (2)$$

Слід зазначити, що також існує залежність між тривалістю циклів і стійкістю підприємств. «Чим коротші цикли, тим менше оборотні активи перебувають на кожній зі стадій, а, отже, нижче забезпеченість ними підприємств в кожен момент часу, що у свою чергу тягне за собою підвищений ризик діяльності» [25, с.55]. Однак, з іншого боку, чим вища тривалість циклів, тим більша потреба підприємства в джерелах фінансування оборотних активів і, як наслідок, зростають витрати на їх фінансування. Тому, у даному випадку вкрай важливе дотримання співвідношення між усіма видами циклів. Причому доцільно виділяти тривалість циклів однорідних груп товарів з метою зручності керування та обліку.

Таким чином, нами було проаналізовано сутність оборотних активів підприємства та етапи ефективного їх управління. Також, визначено, що необхідною умовою нормального функціонування підприємства є забезпечення достатнього обсягу оборотних активів. Саме тому важливий чинник господарської діяльності - обґрунтоване визначення потреби підприємства в цих активах.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ОБОРОТНИМИ АКТИВАМИ ПРАТ «ІНДУСТРІАЛЬНІ ТА ДИСТРИБУЦІЙНІ СИСТЕМИ»

2.1. Аналіз динаміки обсягу та структури оборотних активів підприємства

На сьогоднішній день вітчизняні підприємства функціонують в умовах невизначеності та жорсткої конкуренції. Важливу роль в ефективній побудові умов належного функціонування підприємства відведено оборотним активам.

В процесі аналізу використовується методика визначення абсолютних та відносних ланцюгових відхилень (горизонтальний аналіз) та методика оцінки структури активів (вертикальний аналіз).

Розглянемо зміну питоми ваги оборотних активів у структурі усіх активів підприємства (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Співставлення динаміки оборотних активів із загальною сумою усіх активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр.

Показник	Роки			
	01/01/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2018
Загальна сума оборотних активів, тис.грн.	426 038	496 510	576 874	653 696
Загальна сума усіх активів, тис.грн.	842 363	815 672	924 252	1 103 845
Питома вага ОА в усіх активах, %	51%	61%	62%	59%

Проаналізувавши дані таблиці, бачимо, що структура активів підприємства залишається відносно стабільною протягом трьох років. У 2016 році оборотні активи становлять 61% від загальної вартості майна підприємства. До кінця досліджуваного періоду їх частка несуттєво зменшується до рівня 59%. Загалом загальна вартість оборотних активів зросла на 8 в.п. Таке зростання вказує на формування більш мобільної структури активів, що сприяє прискоренню оборотності засобів

підприємства.

Тому проаналізуємо загальний обсяг оборотних активів ПрАТ «ІДС» та розглянемо темпи їх зростання (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

Динаміка загальної суми оборотних активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 роки

Показник	Роки			
	01/01/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2018
Загальна сума оборотних активів, тис.грн	426 038	496 510	576 874	653 696
Абсолютна зміна, тис.грн	x	70 472	80 364	76 822
Темп приросту базисний, %	x	17%	35%	53%
Темп приросту ланцюговий, %	x	17%	16%	13%

З табл. 2.2 бачимо, що за досліджувані періоди, обсяг оборотних активів ПрАТ «ІДС» зріс на 53% у порівнянні з 2016 роком. Проте, якщо проаналізувати щорічні зміни, варто зазначити, що загальна їх сума щорічно зростала в середньому на 15%. Цей процес більше пов'язаний з тим, що підприємство постійно нарощує свою діяльність. ПрАТ «ІДС» займається розширенням його збутової інфраструктури, збільшення обсягів реалізації продукції, більш продуктивного використання власного виробничого потенціалу та ін.

Від складу оборотних активів ПрАТ «ІДС», ефективності їх використання залежить безперервність процесу виробництва та реалізації продукції, а отже і фінансово-економічний стан та перспективи розвитку досліджуваного суб'єкту господарювання. Проведемо оцінку складу оборотних активів ПрАТ «ІДС» (дод. Д).

Аналізуючи склад оборотних активів та їх динаміку бачимо, що протягом 2016 року у складі оборотних активів підприємства зазнали зменшення вартість запасів (на 19%) та інші оборотні активи (на 22%). Разом з цим, більшими темпами зростали дебіторська заборгованість та грошові кошти та їх еквіваленти, що призвело до зростання вартості усіх оборотних активів на кінець року до рівня 496 510 тис. грн. Протягом 2017 року

спостерігається обернена динаміка, а саме, вартість запасів та інших оборотних активів зростають більшими темпами (на 32% та 69% відповідно), ніж інші статті оборотних активів. Грошові кошти на їх еквіваленти зросли на 28 504 тис. грн, а дебіторська заборгованість зросла на 23 199 тис. грн. Вартість оборотних активів на кінець 2017 року становила 576 874 тис. грн., що на 16% більше ніж за аналогічний рік.

Поряд з цим грошові кошти на їх еквіваленти у 2018 році у порівнянні з 2017 роком зазнають суттєву тенденцію до зменшення – 20 %. Слід зазначити також те, що зміна дебіторської заборгованості також суттєва, однак до зростання. За 2018 рік обсяг дебіторської заборгованості зріс на 22%, що становлять 69 116 тис.грн.

Зростання обсягу дебіторської заборгованості відбувається переважно за рахунок впровадження системою розрахунків за відвантажену продукцію 40/60. протягом 2017 – 2018 років. Це означає, що контрагент повинен внести передоплату у розмірі 40% за замовлення, а 60% - після надходження продукції на склад покупця.

Для кращого розуміння ситуації, до якої призводить зростання зазначених вище статей проаналізуємо динаміку зміни структури оборотних активів (дод. Д). Адже, структура оборотних активів відображає фінансовий стан підприємства на дату складання звітності і свідчить про рівень комерційної та фінансово-економічної роботи.

Проаналізувавши структуру оборотних активів бачимо, що вона є стійкою протягом досліджуваного періоду. Якщо для виробничої сфери найбільшу питому вагу в оборотних активах мають запаси, то для сфер підприємств торгівлі – це дебіторська заборгованість. У ПрАТ «ІДС» дебіторська заборгованість в середньому становить 56% усіх оборотних активів. Запаси та грошові кошти на їх еквіваленти займають 2 позицію у структурі оборотних активів на початку та у кінці досліджуваного періоду. Протягом 2016-2017 років грошові кошти та їх еквіваленти становлять 26% усіх оборотних активів, у той час, як запаси 15%-19%.

Розглянемо рис. 2.1 для кращого сприйняття структури оборотних активів на кінець досліджуваного періоду (31/12/2018).

Рис.2.1 Структура оборотних активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» станом на 31/12/2018

Перш за все, проведемо аналіз обсягу та структури запасів підприємства за досліджуваний період. Для цього, розглянемо дод. Е. У ПрАТ «ІДС» структура запасів, у більшій мірі, представлена товарами, що складають більше 92% всіх запасів підприємства. До виробничих запасів компанії належать сировина та матеріали, паливо та запасні запчастини для автомобілів, що є власністю компанії та займаються дистрибуцією продукції до контрагентів та місць продажу. Тому, цілком зрозуміло, що даний вид запасів зростає разом з нарощенням операційної діяльності підприємства.

Готової продукції підприємство не має. Така ситуація пояснюється тим, що ПрАТ «ІДС» є емітентом заводів і займається дистрибуцією їх товарів, а саме мінеральної води торгових марок «Боржомі», «Миргородська», «Моршинська», «Трускавецька», «Старий Миргород», «Сорочинська», «Аква Няня», «AquaLife».

Вартість запасів зменшилась на 19 417 тис. грн. за 2016 рік в основному за рахунок зменшення залишків товарів на 21% та зростання залишків виробничих запасів на 16%. Протягом 2017 та 2018 років обсяг

запасів зріс на 32% щорічно. Це свідчить лише про зростання попиту на продукцію підприємства і підвищення ефективності управління запасами. Надлишок оборотних активів у формі запасів може означати, що частина капіталу підприємства не діє і не приносить прибутку. Однак, що стосується ПрАТ «ІДС», то виручка від реалізації продукції за досліджуваний період зросла на 95%. Якщо у 2016 році вона становила 881,095 тис. грн, то вже у 2018 році – 1,731,975 тис. грн.. Тому дана тенденція до зростання запасів є виправданою, зважаючи на паралельне нарощування економічного потенціалу досліджуваного підприємства ПрАТ «ІДС».

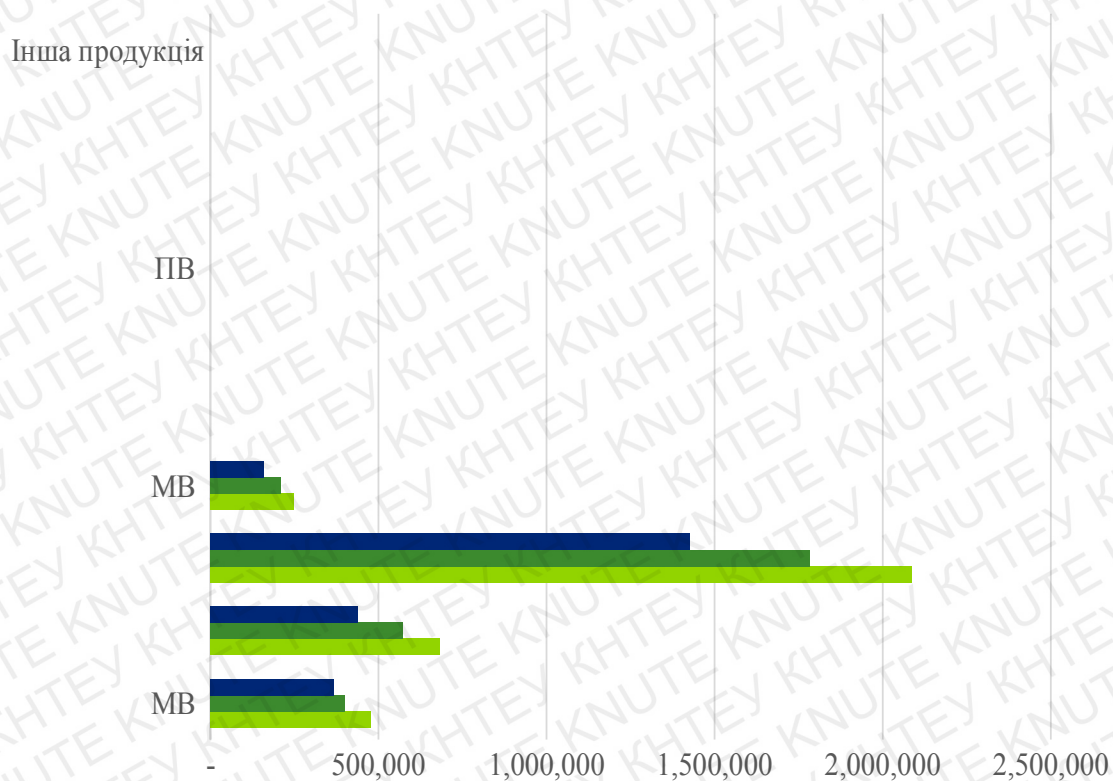

Рисунок 2.2 Структура товарів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр., тис. од

На рис. 2.2 представлений аналіз торгової продукції ПрАТ «ІДС». Як бачимо, лідером на ринку є торгові марки «Боржомі», «Миргородська», «Моршинська». У 2018 році реалізація даної продукції принесла підприємству дохід у розмірі 3,248 млн. грн. В цілому обсяг реалізації у 2018 році склав 541 млн. пляшок, що на 16% більше ніж за порівняльний період минулого року (дод.Ж).

Наступним етапом, проведемо аналіз обсягу та структури дебіторської заборгованості, а також чинники її зростання. Для цього розглянемо дод. 3

Зростання обсягів дебіторської заборгованості підприємства за аналізований період зумовлено переважно зростанням заборгованості покупців та іншої поточної дебіторської заборгованості. Як бачимо з дод. 3, найбільшу питому вагу дебіторської заборгованості становить дебіторська заборгованість за продукцію, товари та послуги. У 2016 році вона становила 142 352 тис.грн., а потім зростає більше ніж на 20% щорічно. До складу іншої поточної заборгованості належить технічне обслуговування транспорту. Потягом досліджуваного періоду її обсяг у абсолютному відношенні є майже незмінним, хоча у відносному він зменшується на 34% у 2016 році, а потім зростає на 152% у 2017 році. Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом займала найбільшу питому вагу дебіторської заборгованості на початку 2016 року. На кінець 2018 року підприємство не має заборгованості за бюджетом, що є позитивним фактором. Однак виникає заборгованість із внутрішніх розрахунків.

Зазвичай зростання дебіторської заборгованості оцінюється негативно, адже є високі ризики неповернення коштів. Що стосується аналізу дебіторської заборгованості ПрАТ «ІДС», слід зазначити що підприємство розширює свою діяльність, про що свідчило зростання реалізованої продукції на 96%, отже зростає і кількість покупців, вартість й дебіторська заборгованість. Цим самим підприємство збільшує ділову активність.

Як відомо, фінансовий стан підприємства значною мірою залежить від стану грошових коштів, які є наймобільнішою частиною оборотних активів. Сума грошових коштів повинна бути такою, щоб її вистачало для покриття всіх першочергових платежів та для підтримки ліквідності на платоспроможності підприємства. Відповідно до фінансової звітності усі грошові кошти отримані у процесі діяльності підприємства на кінець року знаходяться на рахунках банків. Протягом 2016 -2018 років обсяг грошових коштів та їх еквівалентів знаходиться на одному рівні (в середньому 131 000

тис.грн), хоч і зазнає певного зменшення у кінці 2018 року (на 20%)

Таблиця 2.3

Динаміка грошових коштів та їх еквівалентів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр., тис.грн.

Показник	01/01/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2018
Грошові кошти та їх еквіваленти	99 383	122 713	151 217	121 136
Абсолютне відхилення	х	23 330	28 504	-30 081
Відносне відхилення, %	х	23%	23%	-20%

Останнім етапом аналізу структури оборотних активів є оцінка інших оборотних активів, а також витрат майбутніх періодів, які в ході нашого дослідження були включені до їх складу. Для цього розглянемо дод. К.

Сума інших оборотних активів за досліджуваний період зазнає зменшення у 2016 році, а потім зростає на – 69% (або 2 565 тис.грн.) у 2017 році та на 71% (або 4 446 тис. грн.) у 2018 році. На витрати майбутніх періодів припадає менша частина усіх інших оборотних активів. Якщо на початку 2016 року вони становили майже половину усіх інших оборотних активів, то у наступних періодах їх питома вага становила лише 28% та 22% усіх інших оборотних активів підприємства у 2017 та 2018 роках відповідно.

ПрАТ «ІДС» до витрат майбутніх періодів включає всі витрати на перестановку та переналагоджування обладнання, виготовлення та випробування моделей та взірців за винахідницькими пропозиціями, пов'язані з основною діяльністю підприємства. Наприклад, відповідно до Звіту з управління: «У 2018 році були проведенні маркетингові дослідження тактичного характеру – для оптимізації розподілу героїв в серії «Свинка Пеппа» «Моршинська 0.33 іграшка н/газ ПЕТ» було проведено дослідження попиту потенційних споживачів та оцінено потенційну вагу кожного героя в наступних покупках» [1].

Таким чином, дослідження стану та структури оборотних активів є різноплановим процесом, оскільки під час його здійснення необхідно дати оцінку обсягу, структури та динаміки оборотних активів та визначити фактори

впливу на загальну їх суму. Здійснивши аналіз стану та структури активів на прикладі ПрАТ «ІДС» за 2016-2018 роки, ми виявили, що на підприємстві спостерігається зростання оборотних активів, за якого на кінець досліджуваного періоду відзначається зростання прибутку підприємства.

2.2. Аналіз джерел фінансування оборотних активів підприємства

В Україні частка підприємства торгівлі є найбільшою серед підприємств усіх інших видів економічної діяльності (сільського господарства, промисловості, транспорту, будівництва) та становить 46 % усіх підприємств України у 2018 р.[26]. Тобто підприємства торгівлі відіграють важливе значення для економіки країни та добробуту населення. У свою чергу, частка оборотних активів є значною в активах підприємств торгівлі, тому управління їх фінансуванням – вагома складова фінансового менеджменту. Основним завданням аналізу джерел фінансування оборотних активів є визначення рівня фінансового ризику, який генерується сформованою структурою джерел фінансування оборотних активів. Нестача джерел фінансування може вплинути на безперервність діяльності підприємства та зумовити скорочення обсягу діяльності. Проаналізуємо склад та структуру зовнішніх та внутрішніх джерел фінансування. Розглянемо табл. 2.4

Таблиця 2.4

Динаміка складу джерел фінансування оборотних активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр.

тис.грн

		2016		2017		2018	
		Власний капітал	Позик. капітал	Власний капітал	Позик. капітал	Власний капітал	Позик. капітал
Необоротні активи		367 686	-	333 270	-	398 764	-
Оборотні активи	Постійна частина	17 580	108 104	92 206	59 763	183 695	29,053
	Змінна частина		335 591		384 724		402 538
РАЗОМ		385 266	443 694	425 476	444 486	582 459	431 590

З табл. 2.4 бачимо, що усі оборотні активи підприємства профінансовані як за рахунок власного так і за рахунок позикового капіталу. Не зважаючи на те, що у 2016 році постійна частина оборотних активів частково фінансується за рахунок власного капіталу, але даний тип політики фінансування оборотних активів характеризується як агресивний. Така політика фінансування оборотних активів свідчить про те, що досліджуване підприємство формує оборотні активи переважно за рахунок позикових джерел, що має високий ризик неплатоспроможності. Починаючи з 2017 року постійна частина оборотних активів фінансується за рахунок власного капіталу і лише 39% у 2017 та 14% у 2018 за рахунок залучених коштів.

Змінна частина оборотних активів фінансується за рахунок кредиторської заборгованості, оскільки підприємство не залучає короткострокові кредити, а довгострокові кредити поступово зменшуються. Кредитний портфель підприємства представлений кредитом від Міжнародного Банку у розмірі 1 млн. євро з терміном погашення до квітня 2019 року. Також відкрита лінія овердрафт у державному банку.

Таблиця 2.5

**Динаміка структури джерел фінансування оборотних активів ПрАТ
«Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр.**

		2016		2017		2018	
		Власний капітал	Позик. капітал	Власний капітал	Позик. капітал	Власний капітал	Позик. капітал
Необоротні активи		44%	-	38%	-	39%	-
Оборотні активи	Постійна частина	2%	13%	11%	7%	18%	3%
	Змінна частина		41%		44%		40%
РАЗОМ		46%	54%	49%	51%	57%	43%

Як свідчать дані табл. 2.5, у 2016 році 54% активів було профінансовано за рахунок позикового капіталу. Оборотні активи фінансувалися за рахунок власного капіталу (2%) та за рахунок позикового капіталу (54%). Така тенденція характерна лише для 2016, оскільки далі частка власного капіталу у фінансуванні оборотних активів поступово

зростає. Варто відмітити, що у 2018 році усіх оборотні активи більшою мірою фінансуються за рахунок власного капіталу.

Відповідно до політики компанії, менеджмент ПрАТ «ІДС» управляє своїм капіталом для забезпечення принципу безперервності економічної діяльності, одночасно максимізуючи прибуток по відношенню до власного капіталу шляхом оптимізації балансу між боргом та власним капіталом. Тому, керівництво підприємства регулярно оцінює структуру капіталу, вживає заходів для збалансування своєї загальної структури капіталу шляхом: виплати дивідендів, емісії та викупу акцій, а також залученню нових кредитів, або погашенню існуючих кредитів.

Стратегії фінансування оборотних активів залежать від покладених у їх основу принципів фінансування змінної частини. При цьому постійна частина оборотних активів визначається на рівні мінімальної потреби в оборотних активах у досліджуваному періоді. Змінна частина — різницею між фактичною і мінімальною потребою в оборотних активах [34, с.99].

Та частина оборотних активів, яка фінансується за рахунок власного і довгострокового позикового капіталу, називається чистим оборотним (робочим) капіталом. Виходячи з табл. 2.4 бачимо, що вартість чистого робочого капіталу зросла з 125 683 тис.грн. у 2016 році до 212 748 тис.грн. у 2018 році. Для більш ґрунтового аналізу проаналізуємо значення показників ліквідності ПрАТ «ІДС» за досліджуваний період. Для цього розглянемо дод. Л (формули для розрахунку представлені у дод. А).

Коефіцієнт забезпеченості ліквідними активами протягом всіх трьох років перебуває на досить високому рівні. Він зазнав дещо несуттєвого зменшення у кінці 2016 року. На кінець 2017 та 2018 років знаходиться на одному рівні. Також на відносно достатньому рівні перебувають коефіцієнт забезпеченості швидко ліквідними активами та коефіцієнт забезпеченості готовими засобами платежу (оптимальні значення відповідно – 0,5 та 0,2): їх значення протягом трьох років незначно коливалось.

З кожним роком, що досліджувався, все більше оборотних активів відволікались у дебіторську заборгованість, ніж у запаси. Саме такий висновок можна зробити, проаналізувавши значення коефіцієнта відволікання оборотних активів у запаси та дебіторську заборгованість, адже за три роки коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість зріс на 0,135, а коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси зменшився на 0,021 (хоч і зазначав незначного росту протягом років).

Частка власного оборотного капіталу у покритті запасів зменшилась на кінець 2016 року, а потім збільшувалась протягом всього досліджуваного періоду, і загалом зросла на 0,058. Це загалом є досить позитивним фактором оскільки запаси починаючи з 2017 року все більше фінансуються за рахунок власних коштів. Коефіцієнт маневрування протягом всього досліджуваного періоду коливався на рівні від 0,312 на початку 2016 року до 0,71 на кінець 2018 року.

Отже, підбиваючи підсумки аналізу показників ліквідності, можна сказати, що в цілому структура балансу підприємства сформована відповідно до потреб операційної діяльності.

З метою дослідження коефіцієнтів платоспроможності в даному питанні нам необхідно проаналізувати тенденції зміни таких показників як загальний коефіцієнт покриття, проміжний коефіцієнт покриття, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт співвідношення поточної дебіторської і кредиторської заборгованості, оскільки саме ці показники дають нам змогу зрозуміти, яку частину поточних зобов'язань досліджуване підприємство може погасити за рахунок різних видів оборотних активів. Для цього розглянемо табл. 2.6 (формули для розрахунку представлені у дод. Б).

Коефіцієнт загального покриття протягом досліджуваного періоду є в межах норми (1,0 – 1,5). На початку 2016 року він становив 1.312, що свідчить про те, що підприємство має цілком достатньо обсягу оборотних коштів, для покриття своїх боргів протягом року. В подальшому значення даного показника зростає і на кінець 2018 року становить 1.71. Керівництво

підприємства контролює значення ліквідності і вважає, що значення ліквідності 1.4 - 1.7 нормою для даного підприємства зважаючи на сезонність бізнесу. Найбільший попит на товари влітку, а найменший взимку.

Таблиця 2.6

Динаміка значень коефіцієнтів ліквідності ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 роки

Показник	01/01 /2016	31/12 /2016	31/12 /2017	31/12 /2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, в.п.		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Коефіцієнт загального покриття	1,312	1,433	1,364	1,710	0,120	-0,068	0,346	9%	-5%	25%
Коефіцієнт проміжного покриття	0,745	0,857	0,932	1,119	0,031	0,085	-0,029	5%	14%	-4%
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,306	0,354	0,358	0,317	0,048	0,004	-0,041	16%	1%	-11%
Коефіцієнт співвідношення поточної дебіторської і кредиторської заборгованості	0,439	0,503	0,575	0,802	0,064	0,072	0,228	15%	14%	40%

Коефіцієнт загального покриття протягом досліджуваного періоду є в межах норми (1,0 – 1,5). На початку 2016 року він становив 1.312, що свідчить про те, що підприємство має цілком достатньо обсягу оборотних коштів, для покриття своїх боргів протягом року. В подальшому значення даного показника зростає і на кінець 2018 року становить 1.71. Керівництво підприємства контролює значення ліквідності і вважає, що значення ліквідності 1.4 - 1.7 нормою для даного підприємства зважаючи на сезонність бізнесу. Найбільший попит на товари влітку, а найменший взимку.

Коефіцієнт проміжної ліквідності (покриття) ще називають коефіцієнтом "кислотного тесту", оскільки він показує, чи спроможне підприємство у разі падіння його товарообігу покрити свої зобов'язання перед кредиторами. З табл. 2.6 бачимо, що протягом 2016-2018 років ПрАТ «ІДС» коефіцієнт проміжної ліквідності становив 0.567 – 1,119, що є у межах нормативного значення.

Коефіцієнт швидкої ліквідності протягом досліджуваного періоду 2016-2018 є в межах норми 0.2 – 0.25. Це характеризує здатність підприємства розраховуватись з кредиторами в найближчому майбутньому – близько 1 місяця (повернення дебіторської заборгованості або її реалізація) та здатність ліквідовувати свої короткотермінові фінансові зобов'язання за рахунок готівкових коштів.

Відчутно зростає коефіцієнт співвідношення поточної дебіторської і кредиторської заборгованості. За досліджуваний період він зріс на 0.364. На нашу думку, оптимальним співвідношенням для «здорового стану» підприємства є протилежна ситуація. З одного боку, зменшення кредиторської заборгованості є позитивним значенням. З іншого боку, збільшення дебіторської заборгованості має негативне значення, адже зростає ризик її неповернення. У нашому випадку, кредиторська заборгованість забезпечена недостатньо ліквідними активами – переважно запасами, що може призвести до затримки у погашенні боргів.

Отже, з наведеного аналізу бачимо, що впродовж всього досліджуваного періоду на підприємстві проводилась агресивна політика управління оборотними активами, що характеризується як позитивна, оскільки за досліджуваний період відбувалося зростання платоспроможності підприємства. Це підтверджується зростанням рівня ліквідності оборотних активів, операційної та загальної платоспроможності підприємства.

2.3. Оцінка ефективності управління оборотними активами підприємства

Ефективність розвитку оборотних активів істотно впливає на результати господарської діяльності. Ефективність використання оборотних активів не можна виміряти за допомогою одного показника. Для цього необхідна система показників, визначених сучасними науковцями у розділі 1 та дод. В. Оскільки

підвищення ділової активності підприємства – запорука успішної діяльності підприємства в ринковій економіці, то найважливішими показниками, що її характеризує є коефіцієнт оборотності усіх видів оборотних активів, період оборотності, тривалість фінансового та операційного циклів. Для цього розглянемо та проаналізуємо дані з табл. 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка показників ділової активності ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 роки

Показник	Значення за період			Абсолютне відхилення	
	2016	2017	2018	2017	2018
1. Коефіцієнт оборотності оборотних активів	5,205	5,546	6,434	0,341	0,888
2. Період обороту оборотних активів, днів	69	65	56	-4	-9
3. Коефіцієнт оборотності запасів	16,75	18,57	17,98	1,824	-0,587
4. Період обороту запасів, днів	21	19	20	-2	1
5. Коефіцієнт обороту поточної дебіторської заборгованості	10,82	10,29	12,65	-0,535	2,362
6. Період обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	33	35	28	2	-7
7. Коефіцієнт оборотності поточної кредиторської заборгованості.	5,60	5,89	8,40	0,294	2,508
8. Період обороту поточної кредиторської заборгованості, днів	64	61	43	-3	-18
9. Тривалість операційного циклу, днів	54	54	48	-	-6
10. Тривалість фінансового циклу, днів	-10	-7	5	3	12

Аналізуючи дані таблиці, виявили що позитивним явищем для підприємства ПрАТ «ІДС» є зростання більшості показників ділової активності підприємства, що знайшло прояв у зменшенні періоду обороту активів та тривалості операційного циклу.

У 2017 та 2018 роках відбувається зростання коефіцієнта оборотності оборотних активів на 0.341 в.п. та 0.888 в.п. відповідно. Враховуючи це, можна стверджувати, що така динаміка свідчить про підвищення ефективності використання активів на досліджуваному підприємстві за останні 2 роки, оскільки базисне зменшення періоду обороту оборотних активів становить 13 днів.

Запаси підприємства за звітний період (2018 рік) здійснюють 17.98 обороти. Слід також зазначити, що впродовж трьох років даний показник має неоднозначну динаміку: у 2017 році відбулось зростання у порівнянні з попереднім роком на 1.824 в.п., а у 2018 році кількості оборотів зменшилась на 0.587 разів.

Важливою складовою оцінки ділової активності підприємств є аналіз стану дебіторської та кредиторської заборгованостей. Розмір дебіторської заборгованості визначається умовами підприємства щодо розрахунків зі своїми клієнтами. Так, коефіцієнт оборотності поточної дебіторської заборгованості на ПрАТ «ІДС» у 2016 році становить 10.82 зі стрибками в динаміці зростає до 12.65 у 2018 році. При цьому спостерігається зменшення тривалості обороту. Тому у 2016 році тривалість обороту дебіторської заборгованості на підприємстві становила 33 дні, у 2017 році вже 35 дні, а у 2018 р. – 28 днів.

За рахунок зростання собівартості реалізованої продукції більшими темпами ніж збільшення поточних зобов'язань, за досліджуваний період відбулось зменшення періоду обороту поточної кредиторської заборгованості на 21 день. Якщо у 2016 році він становив 64 дні, то у 2018 році – вже 43 дні.

Тривалість операційного циклу є незмінним протягом 2 років, однак у 2018 році зменшується і становить 48 днів. Це відбулось за рахунок зазначених вище факторів: незначного зростання періоду оборотності запасів та зменшення періоду оборотності дебіторської заборгованості. Оскільки період обороту кредиторської заборгованості у 2016 та 2017 роках є досить великим, то тривалість фінансового циклу підприємства є від'ємним. Хоча в

майбутньому і має тенденцію до зростання. Це означає, що, наприклад у 2016 році, підприємство розраховується з контрагентами із затримкою у 10 днів після надходження продукції. Тобто ці кошти могли бути використані для інших цілей підприємства протягом даної затримки.

Наступним показником, що характеризує ефективність використання оборотних активів є їх рентабельність. Перш за все проаналізуємо показники рентабельності використання оборотних активів. Для цього розглянемо табл. 2.8.

Таблиця 2.8

**Динаміка рентабельності використання оборотних активів ПрАТ
«Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр.**

Показник	Значення			Абсолютне відхилення	
	2016	2017	2018	2017	2018
Рентабельність оборотних активів, %	5%	16%	37%	11%	22%
Віддача оборотних активів, грн ЧД на 1 грн ОА	5,20	5,55	6,43	0,341	0,888
Вивільнення коштів в оборотних активах внаслідок зміни їх оборотності	x	-5 963	-15 382	x	x
Економія / втрата коштів від вивільнення їх в оборотних активах	x	-935	-5 746	x	x

Як свідчать дані таблиці, рентабельність оборотних активів має тенденцію до зростання. Основними причинами зростання рентабельності використання оборотних активів є більш швидкі темпи зростання обсягу чистого прибутку, порівняно з обсягами оборотних активів. Наприклад, у 2017 звітному році порівняно з 2016 роком чистий прибуток підприємства зріс в 4 рази. Аналогічну тенденцію мав показник віддачі оборотних активів.

Отже, за рахунок зменшення періоду обороту оборотних активів в 2017-2018 роках підприємство умовно зберегло 935 тис.грн та 5 746 тис.грн чистого прибутку у 2017 та 2018 роках відповідно.

Для того, щоб проаналізувати за рахунок яких факторів відбулось зростання показника рентабельності оборотних активів проведемо факторний аналіз за моделлю Дюпон-Каскад (табл. 2.9).

оборотності оборотних активів на 3% та зростання рівня рентабельності обороту на 19%.

Таблиця 2.9

Оцінка впливу рентабельності обороту активів на рівень рентабельності активів підприємства ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2017-2018 рр. (методом Дюпон)

Показник	Значення			Абсолютне відхилення	
	2016	2017	2018	2017	2018
1. Рівень рентабельності оборотних активів, %	5%	16%	37%	11%	22%
2. Рівень рентабельності обороту, %	1%	3%	6%	2%	3%
3. Коефіцієнт оборотності ОА	5,20	5,55	6,43	0,34	0,89
4. Зміна рентабельності оборотних активів за рахунок зміни оборотності активів, %	x	x	x	0%	3%
5. Зміна рентабельності оборотних активів за рахунок зміни рівня рентабельності обороту, %	x	x	x	11%	19%

Як бачимо з табл. 2.9 у 2017 році у порівнянні з 2018 роком зростання рентабельності активів на 11% відбулось лише за рахунок зростання рівня оборотності оборотних активів на 11%. У наступному періоді спостерігалось зростання рентабельності оборотних активів в ще більшій мірі (близько 22%). Але в 2018 році зростання відбулось, за рахунок двох факторів, а саме збільшення.

Таким чином, можна сказати, що фактори зростання оборотності та прибутковості діяльності позитивно позначилися на ефективності використання оборотних активів. Проте, в даному випадку, більш коректним буде зворотнє твердження, а саме – зростання ефективності управління оборотними активами впливає на зростання їх оборотності, а відповідно, і

прибуткової діяльності. Для цього розглянемо проаналізуємо вплив рентабельності оборотних активів на зміну чистого прибутку підприємства (табл. 2.10).

Таблиця 2.10

Оцінка впливу рентабельності обороту активів на обсяг чистого прибутку ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр. (методом Дюпон)

Показник	Значення			Абсолютне відхилення	
	2016	2017	2018	2017	2018
1. Чистий прибуток тис.грн	21 181	84 124	229 841	62 943	145 717
2. Середній обсяг оборотних активів, тис.грн	461 274	536 692	615 285	75 418	78 593
3. Рентабельність оборотних активів, %	5%	16%	37%	11%	22%
4. Зміна обсягу чистого прибутку за рахунок зміни середнього обсягу оборотних активів, тис.грн.				51 122	116 358
5. Зміна обсягу чистого прибутку за рахунок зміни рентабельності оборотних активів, тис.грн.				11 821	29 359

У 2017 році за рахунок зростання обсягу оборотних активів відбулося зростання чистого прибутку на 51 122 тис.грн, а зростання рентабельності оборотних активів на 11% вплинуло на зростання чистого прибутку 11 821 тис.грн. У 2018 році зростання обсягу оборотних активів вплинуло на приріст чистого прибутку на 116 358 тис.грн, а зростання рентабельності оборотних активів – на 29 359 тис.грн. На основі аналізу показників ділової активності підприємства можна зробити висновок, що практично всі ключові показники характеризуються позитивною динамікою до зростання.

Дослідивши факторний аналіз рентабельності оборотних активів підприємства, а також дослідивши її вплив на зміну чистого прибутку можна зробити висновок, що ПрАТ «ІДС» досить ефективно використовує оборотні активи в господарській діяльності для досягнення економічної вигоди.

РОЗДІЛ 3

ОБҐРУНТУВАННЯ ПОТРЕБИ В ОБОРОТНИХ АКТИВАХ

ПІДПРИЄМСТВА НА ПЛАНОВИЙ ПЕРІОД

У другому розділі випускної кваліфікаційної роботи нами проведено детальний аналіз структури оборотних активів та визначено тип політики формування оборотних активів підприємства як агресивний. Також, нами було проаналізовано, що підприємство здійснює ефективне управління оборотними активами, що призводить до зростання прибутку підприємства та забезпечує їх ліквідність та платоспроможність. Однак дані результати не були б досягнені без ефективної системи розробки планів на підприємстві, у тому числі без розробки планів оборотних активів.

В даному розділі прорахуємо обсяг оборотних активів підприємства на плановий період (2019 рік). Планування обсягу оборотних активів будемо здійснювати у декілька етапів, виходячи з середньої фактичної оборотності окремих їх складових елементів та спланованих обсягів діяльності на 2019 рік.

Планування обсягу оборотних активів будемо здійснювати в декілька етапів:

- визначення прогнозного обсягу чистого доходу від реалізації та собівартості реалізованої продукції;
- визначення планового обсягу запасів; дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги;
- визначення планового обсягу іншої поточної дебіторської заборгованості, дебіторської заборгованості за розрахунками, витрат майбутніх періодів та інших оборотних активів;
- визначення планового обсягу грошових коштів та їх еквівалентів.

Для розрахунку планового показника чистого доходу від реалізації застосуємо метод прямого розрахунку та факторно-аналітичний метод. Розрахунок представлено у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Розрахунок планового обсягу чистого доходу від реалізації ПрАТ
«Індустріальні та дистрибуційні системи» на 2019 рік**

Показник	Алгоритм	2016	2017	2018	2019 (план.)
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	ЧД	2 400 836	2 976 304	3 958 489	х
Ланцюговий темп росту доходу	$Tr_l = \frac{ЧД_{2018}}{ЧД_{2017}}$	х	х	1,3300	х
Середній темп росту доходу	$Tr_c = \sqrt{\frac{ЧД_{2018}}{ЧД_{2016}}}$	х	х	1,2841	х
Чисельність працюючих фактична, осіб	Чф	439	459	459	х
Середній фактичний темп росту чисельності працюючих	$T_{чс} = \sqrt{\frac{Чф_{2018}}{Чф_{2016}}}$	х	х	1,0225	х
Запланована середньооблікова чисельність працівників на 2019 рік, осіб	Чп	х	х	х	470
Планування за допомогою ланцюгового темпу росту					
Плановий обсяг доходу, тис.грн.	$ЧД_{п1} = ЧД_{2018} \times Tr_l$	х	х	х	5 264 797
Планування за допомогою середнього темпу росту					
Плановий обсяг доходу, тис.грн.	$Д_{п2} = ЧД_{2018} \times Tr_c$	х	х	х	5 082 916
Планування за допомогою факторно-аналітичного методу					
Коефіцієнт еластичності зміни доходу від зміни чисельності працюючих	$Ke = \frac{Tr_c}{T_{чс}}$	х	х	х	1,2558
Плановий ланцюговий темп росту середньооблікової чисельності працюючих у 2018 році	$T_{ч.пл} = \sqrt{\frac{Чп_{2019}}{Чф_{2018}}}$	х	х	х	1,024
Плановий темп росту доходу	$T_{д.пл} = T_{ч.пл} \times Ke$	х	х	х	1,2859
Плановий дохід, тис.грн.	$Д_{п3} = ЧД_{2018} \times T_{д.пл}$	х	х	х	5 090 073

В табл. 3.1 нами було представлено розрахунок планового обсягу трьома підходами, а саме за допомогою ланцюгового темпу росту, середнього темпу росту та факторно-аналітичного методу з врахуванням коефіцієнту еластичності. Варто зазначити, що кожен з використаних методів відрізняється своєю точністю. Ми вважаємо, що другий підхід є найменш точним, оскільки він притаманний для підприємства у якого показник чистого доходу від реалізації має варіаційний характер (в одних періодах зазнає спаду, в інших – росту). Що стосується ПрАТ «ІДС», варто зазначити, що дане підприємство нарощує свою діяльність, що призводить до стрімкого зростання доходу від реалізації на 24%-33% щорічно. Тому перевага надається більше методу на основі використання ланцюгового темпу росту. Найбільш точнішим є той підхід, який може врахувати найбільшу кількість факторів – у нашому випадку це факторно-аналітичний метод. Як для факторно-аналітичного методу враховувався темп росту доходів та темп росту чисельності працівників, що був виражений у формі коефіцієнту еластичності.

З отриманих розрахунків в табл. 3.1 нам необхідно обрати найбільш точне прогнозне значення показника, або ж знайти зважене середнє значення. Для того, щоб обрати середнє значення, кожному розрахованому значенню планового показника ми надали степінь значущості. Це дасть можливість знайти середньозважене прогнозне значення чистого доходу, яке і приймемо за планове на 2019 рік. Степінь значущості було обрано аналізуючи зазначену інформацію вище. Розглянемо табл.3.2.

Таблиця 3.2

Плановий обсяг чистого доходу від реалізації на 2019 рік з урахуванням коефіцієнту значущості

Прогноз	Коефіцієнт значущості	Значення прогнозу, тис.грн.	Прогнозне значення з урахуванням коеф. значущості, тис.грн.
Підхід 1	0,4	5 264 797	2 105 919
Підхід 2	0,2	5 082 916	1 016 583
Підхід 3	0,4	5 090 073	2 036 029

План на 2019 рік	1	х	5 158 531
-------------------------	----------	----------	------------------

Таким чином, для подальших розрахунків використовуємо планове значення чистого доходу від реалізації в обсязі 5 158 531 тис.грн. Наступним етапом є визначення планової собівартості реалізованої продукції. Розрахунок планових значень собівартості реалізованої продукції наведено в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Розрахунок планового обсягу собівартості реалізованої продукції ПрАТ
«Індустріальні та дистрибуційні системи» на 2019 рік**

Показник	Алгоритм	2016	2017	2018	2019 (план.)
Собівартість реалізованої продукції, тис.грн	СБ	1 519 741	1 747 295	2 226 514	х
Ланцюговий темп росту собівартості	$Trл = \frac{СБ_{2018}}{СБ_{2017}}$	х	х	1,2743	х
Середній темп росту собівартості	$Trс = \sqrt{\frac{СБ_{2018}}{СБ_{2016}}}$	х	х	1,2104	х
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	ЧД	2 400 836	2 976 304	3 958 489	5 158 531
Середній фактичний темп росту ЧД	$Тчд.с = \sqrt{\frac{ЧД_{2018}}{ЧД_{2016}}}$	х	х	1,2841	х
Планування за допомогою ланцюгового темпу росту					
Планова собівартість, тис.грн.	$СБп1 = СБ_{2018} \times Trл$	х	х	х	2,837,165
Планування за допомогою середнього темпу росту					
Планова собівартість, тис.грн.	$СБп2 = СБ_{2018} \times Trс$	х	х	х	2,694,966
Планування за допомогою факторно-аналітичного методу					
Коефіцієнт еластичності зміни собівартості від зміни доходу	$Ке = \frac{Trс}{Тчд.с}$	х	х	х	0,9426
Плановий темп росту доходу у 2019 році	$Тч.пл = \sqrt{\frac{Чп_{2019}}{Чф_{2018}}}$	х	х	х	1,303
Плановий темп росту собівартості	$Тсб.пл = Тч.пл \times Ке$	х	х	х	1,228
Планова собівартість, тис.грн.	$СБп3 = СБ_{2018} \times Тд.пл$	х	х	х	2,735,058

Розрахунок планового значення собівартості реалізованої продукції проводиться за тими ж підходами, що і чистий дохід від реалізації продукції. Однак, у рамках факторно-аналітичного методу беремо у розрахунок співвідношення темпу росту доходів (враховуючи плановий показник доходу за 2019 рік, розрахований у табл.3.2) та темпу росту собівартості, що був виражений у формі коефіцієнту еластичності. Визначення середньозваженого планового значення собівартості реалізованої продукції відображено у табл.3.4

Таблиця 3.4

**Плановий обсяг собівартості реалізованої продукції на 2019 рік з
урахуванням коефіцієнту значущості**

Прогноз	Коефіцієнт значущості	Значення прогнозу, тис.грн.	Прогнозне значення з урахуванням коеф. значущості, тис.грн.
Підхід 1	0,2	2 837 165	567 433
Підхід 2	0,4	2 694 966	1 077 987
Підхід 3	0,4	2 735 058	1 094 023
План на 2019 рік	1	x	2 739 443

Таким чином, для подальших розрахунків використовуємо планове значення собівартості реалізованої продукції в обсязі 2,739,443 тис.грн. Наступними етапами проведемо планування обсягів запасів та дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги. Для цього розглянемо табл.3.5

Таблиця 3.5

**Розрахунок планового обсягу запасів ПрАТ ПрАТ «Індустріальні та
дистрибуційні системи» на 2019 рік**

Показник	Алгоритм	2016	2017	2018	2019 (план.)
Середньорічна вартість запасів тис.грн.	З	90 744	94 083	123 802	x
Собівартість реалізованої продукції тис.грн.	СБ	1 519 741	1 747 295	2 226 514	2 739 443
Середній період обороту запасів, дн.	$\frac{\sum Z_{(2018-2016)}}{\sum СБ_{(2018-2016)}}$	x	x	20	x
Планова вартість запасів, тис.грн.	$\frac{ПОЗ \times СБпл}{360}$	x	x	x	152 191

На основі середньозваженого періоду обороту запасів за досліджуваний період та планового значення собівартості реалізованої продукції, плановий обсяг запасів на 2019 рік становить 152 191 тис.грн.

Розрахунок планового обсягу дебіторської заборгованості за товари роботи та послуги здійснюється за тим же методом, що і планування запасів. Єдиною відмінністю є те, що за основу планових розрахунків береться планове значення чистого доходу від реалізації продукції. Розглянемо табл. 3.6.

Таблиця 3.6

Розрахунок планового обсягу дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» на 2019 рік

Показник	Алгоритм	2016	2017	2018	2019 (план.)
Середньорічна вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги тис.грн.	ДЗ	158 299	208 628	274 823	x
Чистий дохід від реалізації продукції, тис.грн.	ЧД	2 400 836	2 976 304	3 958 489	5 158 531
Середній період обороту дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, дн.	$\frac{\sum ДЗ_{(2018-2016)}}{\sum ЧД_{(2018-2016)}}$	x	x	25	x
Планова вартість дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги, тис.грн.	$\frac{ПОдз \times ЧД_{пл}}{360}$	x	x	x	358 231

На основі середньозваженого періоду обороту запасів за досліджуваний період та планового значення чистого доходу від реалізації, плановий обсяг дебіторської заборгованості на 2019 рік становить 358,231 тис.грн.

Етап планування обсягу іншої поточної дебіторської заборгованості та дебіторської заборгованості за розрахунками, витрат майбутніх періодів та інших оборотних активів передбачає використання методу прямого розрахунку. Розрахунок майбутнього значення даних показників не може здійснюватися з використанням їх оборотності, оскільки дані статті дебіторської заборгованості відображають залишки коштів, які стосуються іншої операційної діяльності або особливостей проведення розрахункових операцій на підприємстві.

Таким чином, повністю передбачити зміну наведених статей оборотних активів майже неможливо, тому за плановий обсяг вважатимемо їх фактичні значення на кінець 2018 року.

Грошові кошти та їх еквіваленти на наступний період плануємо, виходячи з рівня грошових коштів та їх еквівалентів до чистого доходу від реалізації. У 2018 році даний рівень становив 3%. Відповідно до планового обсягу чистого доходу на 2019 рік обсяг грошових коштів становитиме 177 459 тис.

Відповідно до зазначених вище розрахунків визначасмо загальну потребу у формування оборотних активів підприємства на 2019 рік (табл. 3.7)

Таблиця 3.7

Плановий обсяг оборотних активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» на 2019 рік

тис.грн

Показник	2018	2019	Приріст, тис.грн	Приріст , %
Запаси	123 802	152 191	28 390	23%
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	274 823	358 231	83 409	30%
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	71 441	71 441	-	0%
- за виданими авансами	13 646	13 646	-	0%
- з бюджетом	1 283	1 283	-	0%
- з нарахованих доходів	465	465	-	0%
- із внутрішніх розрахунків	56 048	56 048	-	0%
Інша поточна дебіторська	556	556	-	0%

заборгованість				
Усього дебіторська заборгованість	418 260	501 668	83 409	20%
Гроші та їх еквіваленти	136 177	177 459	41 283	30%
Витрати майбутніх періодів	2 080	2 080	-	0%
Інші оборотні активи	6 409	6 409	-	0%
Усього оборотних активів	686 726	839 807	153 081	22%

Наступним етапом дослідження є обґрунтування планових обсягів фінансування оборотних активів. Для цього спрогнозуємо план доходів та витрат підприємства для визначення обсягу власного капіталу, за рахунок якого частково здійснюватиметься фінансування оборотних активів. Для цього розглянемо табл. 3.8.

Таблиця 3.8

План доходів та витрат ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» на 2019 рік

Показник	2016	2017	2018	2019 (план)	Темп росту ланцюговий, %	
					2018	2019
Чистий дохід від реалізації продукції	2 400 836	2 976 304	3 958 489	5 158 531	33%	30%
Собівартість реалізованої продукції	1 519 741	1 747 295	2 226 514	2 739 443	27%	23%
Валовий: прибуток	881 095	1 229 009	1 731 975	2 419 088	41%	40%
Інші операційні доходи	51 977	3 989	16 106	8 966	304%	-44%
Адміністративні витрати	154 732	213 073	269 983	269 983	27%	0%
Витрати на збут	712 911	897 435	1 203 198	1 567 955	34%	30%
Інші операційні витрати	44 714	7 478	12 351	6 491	65%	-47%
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	20 715	115 012	262 549	583 624	128%	122%
Інші фінансові доходи	14 294	11 570	23 526	23 526	103%	0%
Інші доходи	143 538	2 404	17 789	17 789	640%	0%
Фінансові витрати	6 047	4 269	4 085	4 085	-4%	0%
Інші витрати	144 868	22 169	19 159	19 159	-14%	0%
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	27 632	102 548	280 620	601 695	174%	114%

Витрати (дохід) з податку на прибуток	6 451	18 424	50 779	108 305	176%	113%
Чистий фінансовий результат: прибуток	21 181	84 124	229 841	493 390	173%	115%

Інші операційні доходи та інші операційні витрати були сплановані шляхом множення їх середнього темпу росту на фактичне їх значення 2018 року. Тому відповідно інші операційні доходи становлять 8 966 тис.грн, а інші операційні витрати – 6 491 тис.грн. Важко спланувати обсяг адміністративних та фінансових витрат, інших доходів та витрат, адже вони не пов'язані з операційною діяльністю. Тому дані показники залишаємо на рівні попереднього року. Обсяг витрат на збут пропорційно залежить від обсягу реалізованої продукції. Тому планові витрати на збут розраховуємо як співвідношення (рівень) даних витрат до загального обсягу чистого доходу від реалізації у 2018 р., що множиться на плановий дохід від реалізації у 2019 р.

Виходячи з усього вищезазначеного, чистий прибуток підприємства спланований у обсязі 493 390 тис.грн. Ми вважаємо, що даний обсяг є реалістичним, оскільки з попередніх періодів бачимо, що підприємство нарощує свою діяльність і чистий прибуток зростає більш ніж вдвічі щорічно.

Наступним етапом, проаналізуємо джерела фінансування оборотних активів на основі отриманих даних (табл.3.9) Припустимо, що відсоток капіталізації чистого прибутку становить 60%, відповідно 297 834 тис.грн чистого прибутку буде віднесено до нерозподіленого прибутку на 2019 рік. Обсяг кредиторської заборгованості сплановано відповідно до середнього періоду обороту за 2016-2018 роки та помножено на плановий обсяг собівартості.

Таблиця 3.9

План обсягу власного капіталу та зобов'язань ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» на 2019 рік

Показник	2018	2019	Абсолютне	Відносне
----------	------	------	-----------	----------

			відхилення, тис.грн.	відхилення, тис.грн.
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	4 500	4 500	-	0%
Резервний капітал	675	675	-	0%
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	577 284	725 301	148 017	26%
Усього за розділом I	582 459	730 476	148 017	25%
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	29 053	29 053	-	0%

Продовження табл.3.9

Показник	2018	2019	Абсолютне відхилення, тис.грн.	Відносне відхилення, тис.грн.
III. Поточні зобов'язання і забезпечення				
Короткострокові кредити банків	-	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	57 222	68 486	11 265	20%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	207 957	207 957	-	0%
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками	207 957	207 957	-	0%
Поточні забезпечення	135 508	135 508	-	0%
Інші поточні зобов'язання	1 852	1 852	-	0%
Усього за розділом III	402 538	402 538	-	0%
Баланс	1 014 049	1 162 066	148 017	15%

Оскільки планова вартість оборотних активів на 2019 рік становить 839 807 тис.грн, баланс підприємства сплановано у обсязі 1 162 066 тис.грн., тому необоротні активи становлять 322 259 тис.грн. Заключним етапом процесу планування оборотних активів підприємства є структура їх фінансування. Для цього розглянемо табл.3.10.

Таблиця 3.10

Джерела фінансування оборотних активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» у 2019 році

	Джерела фінансування		
	Власний	Позиковий капітал	Разом

		капітал	Довгострокові зобов'язання	Коротко-строкові зобов'язання	
	Необоротні активи	293 206	29 053	-	322 259
	Оборотні активи	437 269	-	402 538	839 807
	Разом	730 476	29 053	402 538	1 162 066

Виходячи з табл. 3.1 бачимо, що у 2019 році планується фінансування оборотних активів у більшій мірі за рахунок власного капіталу. На основі прогнозних даних, проаналізуємо показники ліквідності підприємства у 2019 році.

Рис.3.1 Динаміка показників платоспроможності ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» у 2019р.

З рис. 3.1 бачимо, що усі показники платоспроможності зазнають зростання у 2019 році. У деяких випадках значення становлять вище нормативного значення, але дана зміна є не значною та потребує ґрунтовнішого аналізу з більшим обсягом інформації.

На підставі проведеного аналізу, сплановано чистий дохід від реалізації та собівартість реалізованої продукції трьома методами. Відповідно до обґрунтованих коефіцієнтів значущості визначено їх плановий осяг на 2019 рік. За допомогою даних значень, показників ділової активності та

факторного аналізу нами було прораховано обсяг окремих складових оборотних активів та визначено плановий їх обсяг у розмірі 839 807 тис.грн. Також нами було розроблено план та доходів та витрат, плановий чистий прибуток – 493 390 тис.грн., з якого 60% було капіталізовано. Виходячи з вищесказаного та табл.3.10 бачимо, що у 2019 році планується фінансування оборотних активів у більшій мірі за рахунок власного капіталу.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

Оборотні активи складають значну частину матеріально-грошових активів підприємств, тому раціональне та економне їх використання, регулювання структури таких активів має особливе значення. Ефективність управління оборотними активами багато в чому визначає ефективність діяльності підприємства в цілому. Тому на основі виконаного дослідження можна зробити наступні висновки.

Перш за все, в роботі проаналізовано праці різних вчених на предмет трактування сутності поняття «оборотні активи», та зважаючи на відсутність спільних поглядів зроблено узагальнення та подано власне визначення.

По-друге, на основі використаних джерел визначено основні етапи управління оборотними активами, а саме формування достатнього обсягу оборотних активів із позиції забезпечення поточної платоспроможності та ліквідності; ефективне використання оборотних активів для забезпечення прибутковості та рентабельності діяльності суб'єкта господарювання; формування джерел фінансування оборотних активів із урахуванням вимог забезпечення фінансової стійкості.

У ході дослідження нами було проаналізовано стан та структуру оборотних активів та результати управління оборотними активами відповідно до етапів, зазначених вище. Здійснивши аналіз стану та структури активів на прикладі ПрАТ «ІДС» за 2016-2018 роки, ми виявили, що структура оборотних активів повністю відповідає поточному господарському

стану досліджуваного підприємства. Загалом протягом досліджуваного періоду частка оборотних активів становить 51%-62% усіх активів. За 3 роки загальна сума оборотних активів зросла на 53%.

Проаналізувавши джерела фінансування оборотних активів, варто зазначити, що на початку досліджуваного періоду (у 2016 році) більша частина оборотних активів фінансувалась за рахунок позикових коштів (443 694 тис.грн. позикового капіталу проти 17 580 тис. грн. власного капіталу). Позикові кошти у 2016 році були представлені кредитом у Міжнародному Банку та відкритою лінією овердрафт у державному банку. Короткострокових кредитів у підприємства немає протягом всього періоду. Що стосується 2018 року, то частка власного капіталу у джерелах фінансування оборотних активів зросла майже у 10 разів. Загалом результати свідчать про агресивну політику управління оборотними активами.

Для більш ґрунтовного аналізу нами було проаналізовано значення показників ліквідності ПрАТ «ІДС». Коефіцієнти забезпеченості ліквідними, швидко ліквідними активами та готовими засобами платежу протягом всіх трьох років перебуває на досить високому рівні, але в межах нормативних значень. Також, все більше оборотних активів відволікались у дебіторську заборгованість, ніж у запаси, адже за три роки коефіцієнт відволікання оборотних активів у дебіторську заборгованість зріс на 0,135, а коефіцієнт відволікання оборотних активів у запаси зменшився на 0,021 (хоч і зазначав незначного росту протягом років).

Аналіз коефіцієнтів платоспроможності знаходяться у межах норми. Невеликого відхилення зазнає коефіцієнт загального покриття, що становить 1,71 станом на кінець 2018 року при нормі 1,0 – 1,5. Керівництво підприємства контролює значення ліквідності і вважає, що значення ліквідності 1.4 - 1.7 нормою для даного підприємства зважаючи на сезонність бізнесу.

Оскільки підвищення ділової активності підприємства – запорука успішної діяльності підприємства нами було досліджено показники

оборотності основних видів оборотних активів, проведено факторний аналіз рентабельності оборотних активів та досліджено як зміна даного показника впливає на зміну чистого прибутку за досліджуваний період. Варто зазначити, що більшість показників ділової активності підприємства зазнали зростання, що знайшло прояв у зменшенні періоду обороту активів та тривалості операційного циклу. Рентабельність оборотних активів зросла на 19% за рахунок зростання рентабельності оборотну на 3% у 2018 році. В свою чергу зростання рентабельності оборотних активів підприємства на 22% у 2018 році призвело до зростання чистого прибутку на 29 359 тис.грн., а за рахунок зміни оборотності оборотних активів підприємства, чистий прибуток зріс на 116 358 тис.грн. Виходячи з всього вище сказаного, можна зробити висновок, що ПрАТ «ІДС» досить ефективно використовує оборотні активи в господарській діяльності для досягнення економічної вигоди.

Виходячи з проведеного аналізу нами було розраховано плановий обсяг оборотних активів підприємства та джерела їх фінансування. Ми вважаємо, що чистий дохід та собівартість реалізованої продукції є найважливішими даними для подальшого прогнозування балансових значень. Саме тому, дані фінансові показники були розраховані нами за трьома підходами, та обрані оптимальні їх значення відповідно до коефіцієнтів значущості. В результаті, значення чистого доходу від реалізації на плановий період становить 5 158 531 тис. грн., значення собівартості – 2 739 443 тис.грн. За допомогою даних значень, показників ділової активності та факторного аналізу нами було прораховано обсяг окремих складових оборотних активів та визначено плановий їх обсяг у розмірі 839 807 тис.грн. Також нами було розроблено план та доходів та витрат, де плановий чистий прибуток – 493 390 тис.грн. Що стосується джерел фінансування у 2019 році планується фінансування оборотних активів у більшій мірі за рахунок власного капіталу.

Отже, у ході даного дослідження було визначено основні характерні ознаки оборотних активів та їх управління, було проаналізовано склад та структуру оборотних активів, досліджено основні показники ефективності їх

управління та спрогнозовано плановий їх обсяг на 2019 рік. Система управління оборотними активами є важливою складовою управління підприємством в цілому, оскільки його мета полягає у визначенні необхідної кількості ресурсів, (зокрема оборотних активів), впровадженні нововведень для адекватного реагування на зміни зовнішнього середовища. Управління є процесом підготовки обґрунтованих перспективних рішень для успішної діяльності організації в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бланк И. А. Финансовый менеджмент: учебный курс / И. А. Бланк. - К.: Ника - Центр, 2001. - 528 с.
2. Болгар Т.М. Шляхи підвищення ефективності управління активами підприємства / Т.М. Болгар, А.О. Кальченко // Економіка та суспільство. - 2018. - № 14. - С. 765-770.
3. Бондаренко О. С. Методологічні основи управління оборотними активами підприємств // Інвестиції: практика та досвід. - 2018. - №4. - С. 40-44.
4. Бурак І. О. Інформаційно-аналітичне забезпечення управління оборотними активами суб'єкта підприємницької діяльності / І. О. Бурак, Р. Р. Гиршкан // Молодий вчений. - 2018. - № 5(1). - С. 277-281.
5. Вахновська Н. А. До питання управління оборотними активами суб'єктів бізнесу регіону / Н. А. Вахновська, В. О. Тупало // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. - 2017. - Вип. 14. - С. 41-48.
6. Власова Н. О. Типізація політики формування оборотних активів та їх ефективність на підприємствах роздрібної торгівлі / Н. О. Власова, О. В. Михайлова // Бізнес Інформ. - 2015. - № 1. - С. 223-230.
7. Володькіна М. В. Економіка промислового підприємства: навчальний посібник / М. В. Володькіна. - К.: Центр навчальної літератури, 2016. - 196 с.
8. Гаркуша Н. М. Класифікація матеріальних оборотних активів у системі управління підприємством / Н. М. Гаркуша, І. В. Руденко // Бізнес Інформ. - 2018. - № 12. - С. 288-296.
9. Головка О. Г. Особливості управління оборотними активами підприємства / О. Г. Головка, В. Д. Кольтюкова // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. - 2017. - Вип. 1. - С. 182-188.

- 10.Голубко А. І. Управління оборотними активами підприємства / А. І. Голубко // Матеріали XLVII науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 14-23 березня 2018 р. - Електрон. текст. дані. - 2018. - Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2018/paper/view/4521>.
- 11.Горбунова А. В. Удосконалення управління рухом дебіторської й кредиторської заборгованості як інструмент формування джерел фінансування оборотних активів / А. В. Горбунова, Р. С. Дойнов // Причорноморські економічні студії. - 2019. - Вип. 40. - С. 88-92.
- 12.Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
- 13.Гринюк І. Економічна сутність оборотних активів та їх типологія/ І. Гринюк // Agricultural and resource economics: international scientific e-journal. - 2016. - Vol. 2, № 4. - С. 64-74.
- 14.Дехтяр, Н.А. Управління оборотними активами підприємства [Текст] / Н.А. Дехтяр, О.М. Пипка // Проблеми і перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України: збірник матеріалів ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції, Суми, 23 листопада 2017 р. / редкол.: І.О. Школьник, І.І. Рекуненко, І.В. Белова, І.В. Діденко. - Суми: СумДУ, 2017. - С. 85-88.
- 15.Донін Є. О. Політика управління оборотними активами сучасного підприємства / Є. О. Донін // Finance, accounting, banks. - 2017. - Вип. 1. - С. 231-240.
- 16.Дробишева О. О. Роль оборотних засобів у виробничому процесі підприємства / О. О. Дробишева // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2016. - Вип. 2. - С. 19-24.
- 17.Конєва Т. А. Формування політики фінансування підприємств сфери матеріального виробництва в Україні / Т. А. Конєва // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2018. - Т. 23, Вип. 4. - С. 123-129.

18. Кошельок Г. Прогнозування фінансового циклу підприємства / Г. Кошельок // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/7091/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D1%83%B0.pdf>
19. Купріна Н. М. Особливості аналізу оборотних активів підприємства в сучасних умовах / Н. М. Купріна, І. О. Котобан, О. А. Тофаніло, Р. Є. Скіпор // Економіка харчової промисловості. - 2018. - Т. 10, Вип. 4. - С. 39-47.
20. Кучменко В. О. Управління структурою оборотних активів на основі функціональної моделі оптимізації структури капіталу / В. О. Кучменко // Економічний вісник університету. - 2017. - Вип. 35(1). - С. 46-53.
21. Лебедева А. М. Методичні аспекти аналізу ефективності використання оборотних активів підприємства / А. М. Лебедева // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2015. - № 1. - С. 67-76.
22. Майборода О. Є. Концептуальні засади управління платоспроможністю підприємства / О. Є. Майборода, І. П. Косарева, О. М. Каранда // Молодий вчений. - 2017. - № 3. - С. 793-797.
23. Нагаса Г. О. Обґрунтування показників ефективності політики фінансування оборотних активів / Г. О. Нагаса // Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка. - 2017. - Вип. 185. - С. 283-290.
24. Непочатенко О. О. Теоретичне обґрунтування сутності оборотних активів / О. О. Непочатенко, П. К. Бечко, Д. А. Попиченко // Інноваційна економіка. - 2015. - № 4. - С. 265-273.
25. Островська О. А. Управління оборотними активами в умовах кризи / О. А. Островська, Зієу Ніган Бу // Формування ринкових відносин в Україні. - 2017. - № 10. - С. 50-56.
26. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

- 27.Офіційний сайт ПрАТ «ІДС» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ids.ua/ua/company/>
- 28.Павленко О. П. Фінансовий аналіз оборотних активів та оптимізація джерел їх формування / О. П. Павленко, Г. Ю. Бурсук // Молодий вчений. - 2017. - № 10. - С. 981-984.
- 29.Піскульова І. В. Методологічні аспекти управління операційним циклом промислових підприємств / Піскульова І. В. // Корпоративні фінанси: проблеми та перспективи інноваційного розвитку. - Київ : КНЕУ, 2017. - С. 157-160.
- 30.Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 "Баланс" // Затверджене наказом Міністерства фінансів. - 2000. - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>
- 31.Роговський А. Оборотні активи як важливий об'єкт бухгалтерського обліку / А.Роговський // розвиток науки та бізнесу в умовах глобалізації. - 2018. - № 3. - С. 177-179.
- 32.Севрук Є. М. Оцінювання ефективності управління фінансуванням оборотних активів на підприємстві торгівлі / Є. М. Севрук // Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. - 2017. - Т. 22, Вип. 3. - С. 99-102. -
- 33.Севрук Є. М. Система управління фінансуванням оборотних активів підприємства торгівлі / Є. М. Севрук // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. - 2016. - Вип. 4(1). - С. 126-130
- 34.Севрук Є. Фінансування оборотних активів підприємств торгівлі України / Є. Севрук // Вісник Київського національного торговельно-економічного університету. - 2017. - № 3. - С. 94–104
- 35.Семенов Г.А. Факторний аналіз рентабельності оборотних активів машинобудівельних підприємств / Г.А. Семенов // [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/econom_2008_1/2008-26-06/semenov.pdf

- 36.Слободянюк О. В. Особливості управління оборотними активами підприємства в сучасних умовах господарювання / О. В. Слободянюк, Н. С. Ковтунова // Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво. - 2018. - № 6. - С. 73-78.
- 37.Слободянюк О. В. Управління оборотними активами для ефективної роботи підприємства / О. В. Слободянюк, М. С. Якобчук, Н. С. Ковтунова // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки. - 2018. - Вип. 1. - С. 225-235.
- 38.Степанюк О. С. Особливості економічних процесів оборотності активів та ефективність їх використання / О. С. Степанюк // Європейський вектор економічного розвитку. - 2018. - № 2. - С. 100–109.
- 39.Стецюк П. А. Методичний інструментарій оцінки ефективності оборотних активів підприємства / П. А. Стецюк // Економіка. Менеджмент. Бізнес. - 2018. - № 3. - С. 3-19.
- 40.Стоянова-Коваль С. С. Оборотні активи аграрних підприємств: економічна сутність та науково-методичні підходи до специфіки їх класифікації / С. С. Стоянова-Коваль, О. М. Стоянова // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. - 2016. - Вип. 10(2). - С. 100-105.
- 41.Сюркало Б. І. Галузеві особливості складу та структури оборотних активів підприємств / Б. І. Сюркало, Я. В. Рябець // Бізнес Інформ. - 2016. - № 6. - С. 150-154.
- 42.Філатова З. В. Напрямки формування системи управління оборотними активами підприємства [Текст] / З. В. Філатова, А. Г. Ротанова // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: зб. наук. праць. - Вип. 29. - Київ : НАУ, 2016. - 330 с.

43. Хохлов М.П. Поняття оборотних активів підприємства / М. П. Хохлов, Щербань О.Д. // Економіка та управління підприємством. . - 2019. - Вип. 31. - С. 409-413.
44. Череп О. Г. Оптимізація структури оборотних активів підприємства в межах фінансової реструктуризації / О. Г. Череп, Д. М. Іванченко // Вісник Запорізького національного університету. Економічні науки. - 2018. - № 1. - С. 37-43.
45. Шевців Л. Ю. Організація та методика обліку виробничих запасів як важливою складовою оборотних активів підприємств / Л. Ю. Шевців, М. М. Тесляк // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". - 2018. - № 4(2). - С. 65-69.
46. Шкроміда В. В. Використання багатofакторного мультиплікатора оборотності оборотних активів в управлінні конкурентоспроможністю підприємства / В. В. Шкроміда, Т. М. Гнатюк // Бізнес Інформ. - 2018. - № 2. - С. 191-196.
47. Шматковська Т. Деякі аспекти проблематики управління оборотними активами на підприємстві / Т. Шматковська, Л. Демедюк, О. Ворона // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2016. - № 3. - С. 174-184.
48. Шум М. А. Економічна сутність оборотних активів підприємства на сучасному етапі розвитку економіки України / М. А. Шум, О. В. Москалюк // Економіка. Фінанси. Право. - 2018. - № 6(3). - С. 17-19.
49. Яковенко О. Теоретичні аспекти вдосконалення управління оборотними активами / О. Яковенко // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2017. - № 1-2. - С. 174-189.
50. Яновська В.В. Економічна сутність оборотних активів підприємства / В.В. Яновська // Міжнародний збірник наукових праць. - 2016. - Вип. 1. - С. 347-350.

ДОДАТКИ

Додаток А

Показники ліквідності підприємства [33, с.127]

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення
Власні оборотні активи, тис. грн.	$BOA = OA - ПЗ$	х
Сума ліквідних активів, тис.грн.	$Ал = З + ДЗ + ГК$	х
Сума швидколіквідних активів, тис.грн.	$Ашл = ДЗ + ГК$	х
Сума готових засобів платежу, тис.грн.	$Агзп = ГК$	х
Коефіцієнт забезпеченості :		
-ліквідними активами	$Ал / OA$	0,8-1,0
-швидколіквідними активами	$Ашл / OA$	0,4-0,6
-готовими засобами платежу	$Агзп / OA$	0,1-0,3
Коефіцієнт відволікання оборотних активів :		
-у запаси	$З / OA$	0,1-0,3
-у дебіторську заборгованість	$ПДЗ / OA$	0,3-0,6
Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	$З / ПЗ$	0,1-0,3
Коефіцієнт маневрування	$BOA / ПЗ$	0,15-0,25

OA – сума оборотних активів на дату балансу;

$ПЗ$ – сума поточних зобов'язань на дату балансу;

$З$ – сума запасів на дату балансу;

$ГК$ – сума грошових коштів та їх еквівалентів на дату балансу;

$ПД(К)З$ – сума поточної дебіторської (кредиторської) заборгованості на дату балансу

Показники платоспроможності підприємства [39, с.5]

Показник	Формула розрахунку	Нормативне значення	Призначення показника
Коефіцієнт загального покриття (платоспроможності)	$\frac{OA}{ПЗ}$	1 – 3	Дозволяє виявити, в якій мірі поточні активи покривають поточні зобов'язання підприємства
Коефіцієнт проміжного покриття	$\frac{OA - З}{ПЗ}$	0,5 – 1	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може, бути погашена за рахунок готівки та очікуваних надходжень від дебіторів
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{ГК}{ПЗ}$	0,2 – 0,3	Показує, яка частина поточної заборгованості підприємства може бути погашена негайно на дату складання звітності
Коефіцієнт співвідношення поточної дебіторської і кредиторської заборгованості	$\frac{ПДЗ}{ПКЗ}$	чим ближче до 1	Показує, чи достатньо в підприємства грошових коштів, які будуть перераховані від дебіторів наприкінці терміну погашення дебіторської заборгованості для покриття найбільш строкових зобов'язань підприємства

OA – сума оборотних активів на дату балансу;

ПЗ – сума поточних зобов'язань на дату балансу;

З – сума запасів на дату балансу;

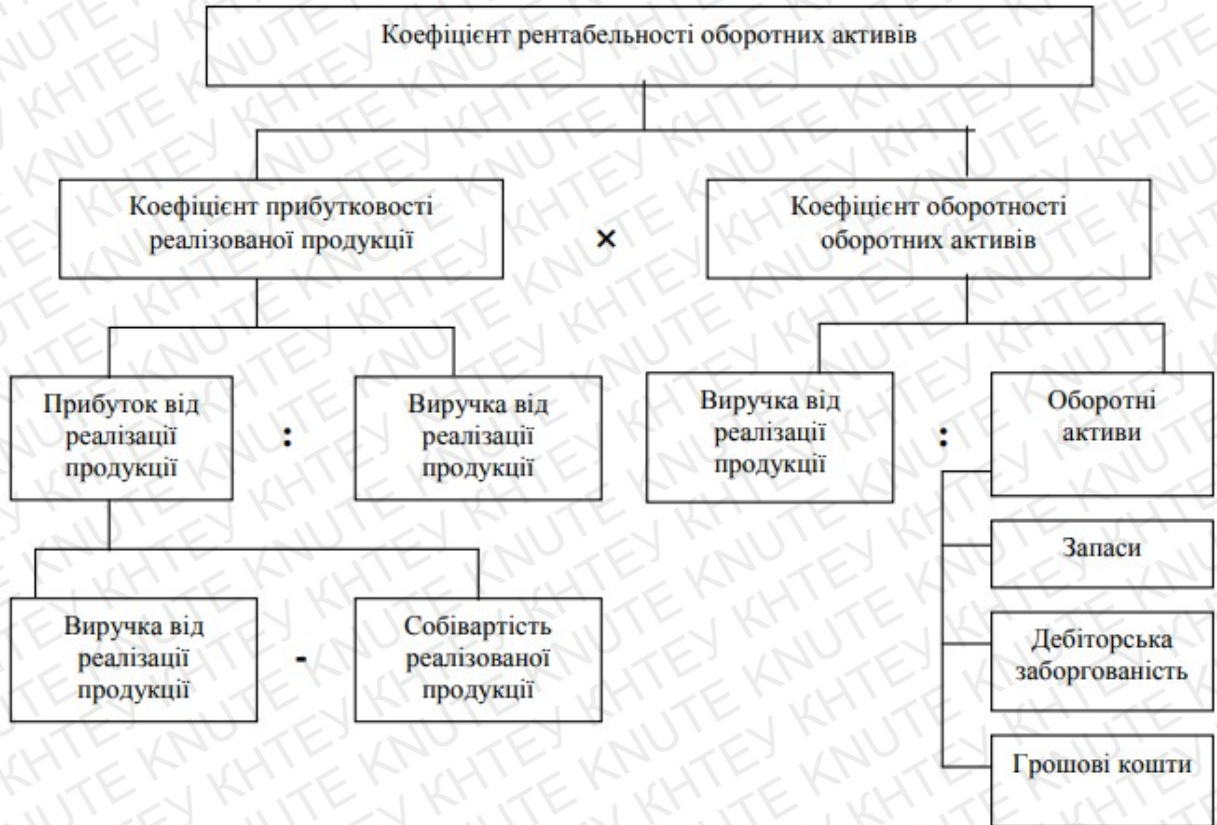
ГК – сума грошових коштів та їх еквівалентів на дату балансу;

ПД(К)З – сума поточної дебіторської (кредиторської) заборгованості на дату балансу

**Показники ділової активності та ефективності оборотних активів [21,
с.68]**

Показники	Формула розрахунку
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$K_{об\text{ }OA} = \frac{ЧВР}{\acute{O}A}$
Коефіцієнт оборотності запасів	$K_{об\text{ }_3} = \frac{C_3}{3}$
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{об\text{ }_{ДЗ}} = \frac{ЧВР}{\acute{ДЗ}}$
Період обороту оборотних активів, днів	$\Pi_{OA} = \frac{360}{K_{об\text{ }_{OA}}}$
Період обороту запасів, днів	$\Pi_3 = \frac{360}{K_{об\text{ }_3}}$
Період обороту дебіторської заборгованості, днів	$\Pi_{ДЗ} = \frac{360}{K_{об\text{ }_{ДЗ}}}$
Рентабельність обороту, %	$P_{об} = \frac{ЧП}{ЧВР} * 100\%$
Рентабельність оборотних активів, %	$P_{OA} = \frac{ЧП}{\acute{O}A} * 100\%$
Рентабельність дебіторської заборгованості, %	$P_{ДЗ} = \frac{ЧП}{\acute{ДЗ}} * 100\%$
Рентабельність запасів, %	$P_3 = \frac{ЧП}{3} * 100\%$
Віддача оборотних активів	$Віддача_{OA} = \frac{ЧВР}{\acute{O}A} * 100\%$
Вивільнення коштів в оборотних активах внаслідок зміни їх оборотності	$B_{OA} = \frac{\Delta \Pi_{OA} \times \acute{O}A}{360}$
Економія / втрата коштів від вивільнення їх в оборотних активах	$E = B_{OA} \times P_{OA}$

Порядок формування та фактори впливу на рентабельність оборотних активів за методом Дюпон (Du Pont)

Додаток Д

Динаміка обсягу оборотних активів за видами ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018рр.

Показник	01/01/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Запаси	100 452	81 035	107 131	140 472	-19 417	26 096	33 341	-19%	32%	31%
Дебіторська заборгованість	221 430	289 062	312 261	381 377	67 632	23 199	69 116	31%	8%	22%
Грошові кошти та їх еквіваленти	99 383	122 713	151 217	121 136	23 330	28 504	-30 081	23%	23%	-20%
Інші оборотні активи	4 773	3 700	6 265	10 711	-1 073	2 565	4 446	-22%	69%	71%
Загальна сума оборотних активів	426 038	496 510	576 874	653 696	72 488	80 364	76 822	17%	16%	13%

Динаміка структури оборотних активів за видами ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018рр.

Показник	01/01/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2018	Абсолютне відхилення, в.п.		
					2016	2017	2018
Запаси	24%	15%	19%	21%	-7%	2%	3%
Дебіторська заборгованість	52%	58%	54%	58%	6%	-4%	4%
Грошові кошти та їх еквіваленти	23%	26%	26%	19%	1%	1%	-8%
Інші оборотні активи	1%	1%	1%	2%	0%	0%	1%
Загальна сума оборотних активів	100%	100%	100%	100%	х	х	х

Додаток Е

Динаміка структури запасів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр, тис.грн

Показник	01/01/ 2016	31/12/ 2016	31/12/ 2017	31/12/ 2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Виробничі запаси	4 656	5 418	6 948	12 430	762	1 530	5 482	16%	28%	79%
Незавершене виробництво	-	-	-	-	-	-	-	0%	0%	0%
Готова продукція	-	-	-	-	-	-	-	0%	0%	0%
Товари	95 796	75 617	100 183	128 042	-20 179	24 566	27 859	-21%	32%	28%
Усього запасів	100 452	81 035	107 131	140 472	-19 417	26 096	33 341	-19%	32%	31%

Додаток Ж

Структура торгової продукції ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016 – 2018 роки

	2016		2017		2018	
	у натуральній формі, тис. од	у грошовій формі (тис.грн.)	у натуральній формі, тис. од	у грошовій формі (тис.грн.)	у натуральній формі, тис. од	у грошовій формі (тис.грн.)
МВ "Миргородська"	83 994	366 501	84 180	398 984	101 016	478 781
МВ "Трускавецька"	18 501	74 541	20 984	87 130	24 342	101 070
ПВ "Аква Лайф"	5 869	70 492	5 493	74 976	6 427	87 721
МВ "Боржомі"	38 918	440 074	49 820	572 880	59 285	681 727
ПВ "Моршинська"	253 793	1 425 876	298 380	1 784 480	349 105	2 087 842
ПВ "Аква Няня"	1 635	15 312	5 380	48 443	6 618	59 585

Додаток 3

Динаміка структури дебіторської заборгованості ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи»

за 2016-2018 рр, тис.грн

Показник	01/01/2016	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	142 352	174 245	243 011	306 634	31 893	68 766	63 623	22%	39%	26%
Дебіторська заборгованість за розрахунками	78 662	114 542	68 556	74 325	35 880	-45 986	5 769	46%	-40%	8%
- за виданими авансами	13 807	5 330	8 468	18 823	-8 477	3 138	10 355	-61%	59%	122%
- з бюджетом	61 029	55 572	2 565	-	-5 457	-53 007	-2 565	-9%	-95%	-100%
- з нарахованих доходів	536	277	469	460	-259	192	-9	-48%	69%	-2%
- із внутрішніх розрахунків	3 290	53 363	57 054	55 042	50 073	3 691	-2 012	1522%	7%	-4%
Інша поточна дебіторська заборгованість	416	275	694	418	-141	419	-276	-34%	152%	-40%
Всього дебіторська заборгованість	221 430	289 062	312 261	381 377	67 632	23 199	69 116	31%	8%	22%

Додаток К

**Динаміка структури інших оборотних активів ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи»
за 2016-2018 рр., тис.грн.**

Показник	01/01/ 2016	31/12/ 2016	31/12/ 2017	31/12/ 2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Витрати майбутніх періодів	2 062	1 258	1 762	2 397	-804	504	635	-39%	40%	36%
Інші оборотні активи	2 711	2 442	4 503	8 314	-269	2 061	3 811	-10%	84%	85%
Всього інші оборотні активи	4 773	3 700	6 265	10 711	-1 073	2 565	4 446	-22%	69%	71%

Додаток Л

Динаміка показників ліквідності ПрАТ «Індустріальні та дистрибуційні системи» за 2016-2018 рр

тис.грн

Показник	01/01/ 2016	31/12/ 2016	31/12/ 2017	31/12/ 2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Оборотні активи, тис. грн.	426 038	496 510	576 874	653 696	70 472	80 364	76 822	17%	16%	13%
Запаси, тис.грн.	100 452	81 035	107 131	140 472	-19 417	26 096	33 341	-19%	32%	31%
Дебіторська заборгованості товарного характеру, тис.грн	142 352	174 245	243 011	306 634	31 893	68 766	63 623	22%	39%	26%
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис.грн.	99 383	122 713	151 217	121 136	23 330	28 504	-30 081	23%	23%	-20%
Поточні зобов'язання, тис. грн.	324 614	346 567	422 880	382 195	21 953	76 313	-40 685	7%	22%	-10%
Власні оборотні активи, тис. грн.	101 424	149 943	153 994	271 501	48 519	4 051	117 507	48%	3%	76%
Сума ліквідних активів, тис.грн.	342 187	377 993	501 359	568 242	35 806	123 366	66 883	10%	33%	13%
Сума швидколіквідних активів, тис.грн.	241 735	296 958	394 228	427 770	55 223	97 270	33 542	23%	33%	9%
Сума готових засобів платежу, тис.грн.	99 383	122 713	151 217	121 136	23 330	28 504	-30 081	23%	23%	-20%
Коефіцієнт забезпеченості :										
-ліквідними активами	0,803	0,761	0,869	0,869	-0,042	0,108	0,000	-5%	14%	0%
-швидколіквідними активами	0,567	0,598	0,683	0,654	0,031	0,085	-0,029	5%	14%	-4%
-готовими засобами платежу	0,233	0,247	0,262	0,185	0,014	0,015	-0,077	6%	6%	-29%

Продовження дод. Л

Показник	01/01/ 2016	31/12/ 2016	31/12/ 2017	31/12/ 2018	Абсолютне відхилення			Відносне відхилення, %		
					2016	2017	2018	2016	2017	2018
Коефіцієнт відволікання оборотних активів :										
-у запаси	0,236	0,163	0,186	0,215	-0,073	0,023	0,029	-31%	14%	16%
-у дебіторську заборгованість	0,334	0,351	0,421	0,469	0,017	0,070	0,048	5%	20%	11%
Коефіцієнт участі матеріальних запасів у покритті поточних зобов'язань	0,309	0,234	0,253	0,368	-0,076	0,020	0,114	-24%	8%	45%
Коефіцієнт маневрування	0,312	0,433	0,364	0,710	0,120	-0,068	0,346	38%	-16%	95%

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Індустріальні та дистрибуційні системи"
 Територія
 Організаційно-правова форма господарювання АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
 Вид економічної діяльності НЕСПЕЦІАЛІЗОВАНА ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ, НАПОЯМИ ТА ТЮТЮНОВИМИ ВИРОБАМИ
 Середня кількість працівників 439
 Одиниця виміру : тис. грн.
 Адреса 04073 м. Київ пр-т Степана Бандери, буд.9 корп.5, оф.501, т.(044) 496-45-46

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ

за КОАТУУ
 за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2017	01	01
24364528		
8038000000		
230		
46.39		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2016 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3919	2100
первісна вартість	1001	32600	42364
накопичена амортизація	1002	28681	40264
Незавершені капітальні інвестиції	1005	--	239
Основні засоби	1010	197448	109096
первісна вартість	1011	438397	365508
знос	1012	240949	256412
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	181728	179827
інші фінансові інвестиції	1035	--	--
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	15172	15085
Відстрочені податкові активи	1045	17943	12815
Інші необоротні активи	1090	--	--
Усього за розділом I	1095	416210	319162
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	100452	81035
Виробничі запаси	1101	4656	5418
Незавершене виробництво	1102	--	--
Товари	1104	95796	75617
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	142352	174245
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	13807	5330
з бюджетом	1135	61029	55572
у тому числі з податку на прибуток	1136	56895	55572
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахований доходів	1140	536	277
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	3290	53363
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	416	275
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	99383	122713
Рахунки в банках	1167	99383	122713

Витрати майбутніх періодів	1170	2062	1258
Інші оборотні активи	1190	2711	2442
Усього за розділом II	1195	426038	496510
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	115	—
Баланс	1300	842363	815672

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4500	4500
Капітал у дооцінках	1405	--	--
Додатковий капітал	1410	--	--
Резервний капітал	1415	--	675
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	382733	378239
Неоплачений капітал	1425	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--
Усього за розділом I	1495	387233	383414
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	130261	85691
Інші довгострокові зобов'язання	1515	255	--
Довгострокові забезпечення	1520	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--
Усього за розділом II	1595	130516	85691
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	--	--
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	51321	56352
товари, роботи, послуги	1615	31603	39767
розрахунками з бюджетом	1620	1244	11300
у тому числі з податку на прибуток	1621	--	--
розрахунками зі страхування	1625	1394	1166
розрахунками з оплати праці	1630	4700	40109
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	253	13
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	170806	133216
Поточні забезпечення	1660	62701	63682
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	592	962
Усього за розділом III	1695	324614	346567
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--
Баланс	1900	842363	815672

Фінансова звітність товариства складається своєчасно, у повній мірі і відповідає вимогам НП(С)БО. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться з використанням програми 1-С та відповідає вимогам, викладеним в Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" № 996-XIV від 16 липня 1999 р., з урахуванням змін та доповнень.

У відповідності до норм ведення бухгалтерського обліку в товаристві прийнятий Наказ № 178-15Ц від 31.12.2015 року "Про облікову політику в 2016 році", згідно якого облікова політика в товаристві є єдиною і незмінною.

Визнання, класифікація та оцінка активів в бухгалтерському обліку в товаристві проводиться у відповідності з П(С)БО № 8 "Нематеріальні активи", № 9 "Запаси", № 7 "Основні засоби" та іншими П(С)БО якими визначаються активи.

Відповідно до наказу про облікову політику Товариством до складу основних засобів відносяться товарно-матеріальні цінності очікуваний строк корисного використання яких більше одного року.

Оцінка основних засобів, облік надходжень, ліквідації та реалізації основних засобів протягом звітнього року проводилися відповідно до Положення(стандарту) бухгалтерського обліку 7"Основні засоби"- П(С)БО 7.

Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів

Матеріальні активи з терміном корисного використання понад один рік, вартістю менше 2500,00 грн. вважаються малоцінними необоротними активами, нарахування

амортизації по таких активах здійснюється методом зменшення залишку за нормою амортизації в розмірі 100% в момент передачі в експлуатацію. Визнання та оцінка нематеріальних активів, облік їх надходжень, ліквідації та реалізації проводилися відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" - П(С)БО 8.

Запаси. - Первісна оцінка запасів, оцінка вибуття запасів, оцінка запасів на дату балансу проводилася відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", облікової політики Товариства, Інструкції по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства України від 30.11.99 № 291. Облікові дані підтверджуються первинними документами. Надходження запасів відображаються в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності за первісною вартістю у відповідності до вимог П(С)БО №9 "Запаси". Вибуття запасів відбувається за методом середньозваженої собівартості. Власним капіталом товариства є частина в активах, що залишається після вирахування зобов'язань підприємства. Статутний фонд товариства складає 4500000,0 грн., який розподілено на 2500 простих іменних акцій номінальною вартістю 1800,0 грн. кожна.

Фінансовий директор

Головний бухгалтер

(підпис)

Василенко Маяя Олегівна

Іванова Оксана Миколаївна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Індустріальні та дистрибуційні системи"

Дата (рік, місяць, число)
за СДРПОУ

Коди		
2017	01	01
24364528		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2016 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2400836	2177034
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1519741)	(1333296)
Валовий: прибуток	2090	881095	843738
збиток	2095	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	51977	60169
Адміністративні витрати	2130	(154732)	(103663)
Витрати на збут	2150	(712911)	(633901)
Інші операційні витрати	2180	(44714)	(79768)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	20715	86575
збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	14294	12105
Інші доходи	2240	143538	85747
Фінансові витрати	2250	(6047)	(8119)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(144868)	(148316)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	27632	27992
збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-6451	2092
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	21181	30084
збиток	2355	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	21181	30084

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	32973	26707
Витрати на оплату праці	2505	169096	98827
Відрахування на соціальні заходи	2510	18900	22750
Амортизація	2515	72077	69894
Інші операційні витрати	2520	651531	654491
Разом	2550	944577	872669

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2500	2500
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2500	2500
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	8472.4000000	12033.6000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	8472.4000000	12033.6000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Фінансові результати підприємства за звітний період відображено згідно вимог НП(С)БО №1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" та П(С)БО 17 "Податок на прибуток" і побудовані на реальних даних бухгалтерського обліку, який ведеться у відповідності до прийнятих на даний час П(С)БО, обраної та впровадженої облікової політики товариства. В цілому облік доходів та витрат виробництва в товаристві ведеться згідно вимог чинного законодавства. Критерії та період визнання доходу в товаристві за звітний рік відповідають вимогам П(С)БО №15 "Дохід", з відповідним відображенням доходів товариства в бухгалтерському обліку на рахунках 7 класу "Доходи і результати діяльності". Облік витрат в бухгалтерському обліку в 2016 році відповідає наказу про облікову політику товариства та не суперечить положенням П(С)БО №16 "Витрати". Відображення витрат підприємства проводиться на рахунках 9 класу "Витрати діяльності". В результаті фінансово-господарської діяльності у звітному фінансовому році було отримано прибуток в сумі 21181 тис. грн.

Фінансовий директор

Головний бухгалтер

(підпис)

(підпис)

Василенко Майя Олегівна

Іванова Оксана Миколаївна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Індустріальні та дистрибуційні системи"

Територія

Організаційно-правова форма господарювання АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Вид економічної діяльності НЕСПЕЦІАЛІЗОВАНА ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ПРОДУКТАМИ ХАРЧУВАННЯ, НАПОЯМИ ТА ТЮПЮНОВИМИ ВИРОБАМИ

Середня кількість працівників 459

Одиниця виміру : тис. грн.

Адреса 04073 м. Київ пр-т Степана Бандери, буд.9 корп.5, оф.501, т.(044) 496-45-46

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КОАТУУ

за КОПФГ

за КВЕД

Коди		
2018	01	01
24364528		
8038000000		
230		
46.39		

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на "31" грудня 2017 р.

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2100	828
первісна вартість	1001	42364	61122
накопичена амортизація	1002	40264	60294
Незавершені капітальні інвестиції	1005	239	675
Основні засоби	1010	109096	106859
первісна вартість	1011	365508	398798
знос	1012	256412	291939
Інвестиційна нерухомість	1015	--	--
Довгострокові біологічні активи	1020	--	--
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	179827	179827
інші фінансові інвестиції	1035	--	--
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	15085	38617
Відстрочені податкові активи	1045	12815	18875
Інші необоротні активи	1090	--	1697
Усього за розділом I	1095	319162	347378
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	81035	107131
Виробничі запаси	1101	5418	6948
Товари	1104	75617	100183
Поточні біологічні активи	1110	--	--
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	174245	243011
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5330	8468
з бюджетом	1135	55572	2565
у тому числі з податку на прибуток	1136	55572	2565
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахований доходів	1140	277	469
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	53363	57054
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	275	694
Поточні фінансові інвестиції	1160	--	--
Гроші та їх еквіваленти	1165	122713	151217
Рахунки в банках	1167	122713	151217
Витрати майбутніх періодів	1170	1258	1762

Інші оборотні активи	1190	2442	4503
Усього за розділом II	1195	496510	576874
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	--	--
Баланс	1300	815672	924252

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4500	4500
Капітал у дооцінках	1405	--	--
Додатковий капітал	1410	--	--
Резервний капітал	1415	675	675
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	378239	462363
Неоплачений капітал	1425	--	--
Вилучений капітал	1430	--	--
Усього за розділом I	1495	383414	467538
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	--	--
Довгострокові кредити банків	1510	85691	33834
Інші довгострокові зобов'язання	1515	--	--
Довгострокові забезпечення	1520	--	--
Цільове фінансування	1525	--	--
Усього за розділом II	1595	85691	33834
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	--	--
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	56352	67415
товари, роботи, послуги	1615	39767	56417
розрахунками з бюджетом	1620	11300	8327
у тому числі з податку на прибуток	1621	--	--
розрахунками зі страхування	1625	1166	1218
розрахунками з оплати праці	1630	40109	8472
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	13	15
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	133216	169664
Поточні забезпечення	1660	63682	110258
Доходи майбутніх періодів	1665	--	--
Інші поточні зобов'язання	1690	962	1094
Усього за розділом III	1695	346567	422880
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	--	--
Баланс	1900	815672	924252

Фінансова звітність товариства складається своєчасно, у повній мірі і відповідає вимогам НП(С)БО. Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться з використанням програми 1-С та відповідає вимогам, викладеним в Законі України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" № 996-XIV від 16 липня 1999 р., з урахуванням змін та доповнень.

У відповідності до норм ведення бухгалтерського обліку в товаристві прийнятий Наказ № 178-15Ц від 31.12.2015 року "Про облікову політику в 2016 році", згідно якого облікова політика в товаристві є єдиною і незмінною.

Визнання, класифікація та оцінка активів в бухгалтерському обліку в товаристві проводиться у відповідності з П(С)БО № 8 "Нематеріальні активи", № 9 "Запаси", № 7 "Основні засоби" та іншими П(С)БО якими визначаються активи.

Відповідно до наказу про облікову політику Товариством до складу основних засобів відносяться товарно-матеріальні цінності очікуваний строк корисного використання яких більше одного року.

Оцінка основних засобів, облік надходжень, ліквідації та реалізації основних засобів протягом звітнього року проводилися відповідно до Положення(стандарту) бухгалтерського обліку 7"Основні засоби"- П(С)БО 7.

Амортизація основних засобів та інших необоротних матеріальних активів здійснюється прямолінійним методом із застосуванням строків, встановлених для кожного об'єкта основних засобів

Матеріальні активи з терміном корисного використання понад один рік, вартістю менше 6000,00 грн. вважаються малоцінними необоротними активами, нарахування

амортизації по таких активах здійснюється методом зменшення залишку за нормою амортизації в розмірі 100% в момент передачі в експлуатацію. Визнання та оцінка нематеріальних активів, облік їх надходжень, ліквідації та реалізації проводилися відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи" - П(С)БО 8.

Запаси. - Первісна оцінка запасів, оцінка вибуття запасів, оцінка запасів на дату балансу проводилася відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 9 "Запаси", облікової політики Товариства, Інструкції по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства України від 30.11.99 № 291. Облікові дані підтверджуються первинними документами. Надходження запасів відображаються в бухгалтерському обліку і фінансовій звітності за первісною вартістю у відповідності до вимог П(С)БО №9 "Запаси". Вибуття запасів відбувається за методом середньозваженої собівартості. Власним капіталом товариства є частина в активах, що залишається після вирахування зобов'язань підприємства.

Статутний фонд товариства складає 4500000,0 грн., який розподілено на 2500 простих іменних акцій номінальною вартістю 1800,0 грн. кожна.

Фінансовий директор

(підпис)

Василенко Майя Олегівна

Головний бухгалтер

(підпис)

Іванова Оксана Миколаївна

Підприємство Приватне акціонерне товариство "Індустріальні та дистрибуційні системи"

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

Коди		
2018	01	01
24364528		

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 2017 рік**

Форма № 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2976304	2400836
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1747295)	(1519741)
Валовий: прибуток	2090	1229009	881095
збиток	2095	(--)	(--)
Інші операційні доходи	2120	3989	51977
Адміністративні витрати	2130	(213073)	(154732)
Витрати на збут	2150	(897435)	(712911)
Інші операційні витрати	2180	(7478)	(44714)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	115012	20715
збиток	2195	(--)	(--)
Дохід від участі в капіталі	2200	--	--
Інші фінансові доходи	2220	11570	14294
Інші доходи	2240	2404	143538
Фінансові витрати	2250	(4269)	(6047)
Втрати від участі в капіталі	2255	(--)	(--)
Інші витрати	2270	(22169)	(144868)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	102548	27632
збиток	2295	(--)	(--)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-18424	-6451
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	--	--
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	84124	21181
збиток	2355	(--)	(--)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	--	--
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	--	--
Накопичені курсові різниці	2410	--	--
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	--	--
Інший сукупний дохід	2445	--	--
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	--	--
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	--	--
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	--	--
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	84124	21181

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	47219	32973
Витрати на оплату праці	2505	199724	169096
Відрахування на соціальні заходи	2510	24185	18900
Амортизація	2515	73988	72077
Інші операційні витрати	2520	847460	651531
Разом	2550	1192576	944577

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2500	2500
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2500	2500
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	33649.600000	8472.4000000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	33649.600000	8472.4000000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	--	--

Фінансові результати підприємства за звітний період відображено згідно вимог НП(С)БО №1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" та П(С)БО 17 "Податок на прибуток" і побудовані на реальних даних бухгалтерського обліку, який ведеться у відповідності до прийнятих на даний час П(С)БО, обраної та впровадженої облікової політики товариства. В цілому облік доходів та витрат виробництва в товаристві ведеться згідно вимог чинного законодавства. Критерії та період визнання доходу в товаристві за звітний рік відповідають вимогам П(С)БО №15 "Дохід", з відповідним відображенням доходів товариства в бухгалтерському обліку на рахунках 7 класу "Доходи і результати діяльності". Облік витрат в бухгалтерському обліку в 2017 році відповідає наказу про облікову політику товариства та не суперечить положенням П(С)БО № 16 "Витрати". Відображення витрат підприємства проводиться на рахунках 9 класу "Витрати діяльності". В результаті фінансово-господарської діяльності у звітному фінансовому році було отримано прибуток в сумі 84124 тис. грн.

Фінансовий директор

(підпис)

Василенко Майя Олегівна

Головний бухгалтер

(підпис)

Іванова Оксана Миколаївна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	Приватне акціонерне товариство "Індустріальні та дистрибуційні системи"	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	м. Київ	за ЄДРПОУ	2019 01 01
Організаційно-правова форма господарювання	Акціонерне товариство	за КОАТУУ	24364528
Вид економічної діяльності	Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та поточними виробами	за КОПФГ	8038000000
Середня кількість працівників	459	за КВЕД	230
Адреса, телефон	Степана Бандери, буд. 9, корпус 5а, оф. 501, м. Київ, 04073		46.39
Одиниця виміру, тис. грн. без десятикового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			4964546
Складено (зробити позначку "х" у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			V
за міжнародними стандартами фінансової звітності			

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2018 р.

Форма №1 Код за ДКСД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	828	2 896
первісна вартість	1001	61 122	85 423
накопичена амортизація	1002	60 294	82 527
Незавершені капітальні інвестиції	1005	675	1 158
Основні засоби	1010	106 859	161 044
первісна вартість	1011	398 798	487 322
знос	1012	291 939	326 278
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
Первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
Знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
Накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	179 827	220 977
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	38 617	35 628
Відстрочені податкові активи	1045	18 875	26 749
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	1 697	1 697
Усього за розділом I	1095	347 378	450 149
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	107 131	140 472
Виробничі запаси	1101	6 948	12 430
Незавершене виробництво	1102	-	-
Готова продукція	1103	-	-
Товари	1104	100 183	128 042
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	243 011	306 634
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	8 468	18 823
з бюджетом	1135	2 565	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	2 565	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	469	460
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	57 054	55 042
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	694	418
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	151 217	121 136
Готівка	1166	-	-
Рахунки в банках	1167	151 217	121 136
Витрати майбутніх періодів	1170	1 762	2 397
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	-	-
у тому числі в:	1181	-	-
резервах довгострокових зобов'язань			
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-

резервах незароблених премій	1183	-	-
інших страхових резервах	1184	-	-
інші оборотні активи	1190	4 503	8 314
Усього за розділом II	1195	576 874	653 696
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	924 252	1 103 845

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	4 500	4 500
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у доцінках	1405	-	-
Додатковий капітал	1410	-	-
Емісійний дохід	1411	-	-
Накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	675	675
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	462 363	692 204
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Вилучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	467 538	697 379
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	33 834	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	24 271
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
Благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань	1532	-	-
резерв збитків або резерв належних виплат	1533	-	-
резерв незароблених премій	1534	-	-
інші страхові резерви	1535	-	-
Інвестиційні контракти	1540	-	-
Призовий фонд	1545	-	-
Резерв на виплату дисконту	1548	-	-
Усього за розділом II	1595	33 834	24 271
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	67 415	36 410
товари, роботи, послуги	1615	56 417	58 026
розрахунками з бюджетом	1620	8 327	13 323
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	464
розрахунками зі страхування	1625	1 218	1 289
розрахунками з оплати праці	1630	8 472	8 343
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	15	62
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за внутрішніх розрахунків	1645	169 664	101 376
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	110 258	160 757
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	1 094	2 609
Усього за розділом III	1695	422 880	382 195
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	924 252	1 103 845

Керівник

Головний бухгалтер

Ткачук Марко Олександрович

Іванова Оксана Миколаївна

¹ Визначається в порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство

Приватне акціонерне товариство "Індустріальні та дистрибуційні системи"

(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

КОДИ		
2019	01	01
24364528		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2018 р.

Форма №2. Код за ДКУД 1801003

І. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 958 489	2 976 304
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестрахування	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 226 514)	(1 747 295)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	1 731 975	1 229 009
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	16 106	3 989
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(269 983)	(213 073)
Витрати на збут	2150	(1 203 198)	(897 435)
Інші операційні витрати	2180	(12 351)	(7 478)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	262 549	115 012
збиток	2195	(-)	(-)
Доход від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	23 526	11 570
Інші доходи	2240	17 789	2 404
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(4 085)	(4 269)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(19 159)	(22 169)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	280 620	102 548
збиток	2295	-	-
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(50 779)	(18 424)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	229 841	84 124
збиток	2355	-	-

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уценка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уценка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	229 841	84 124

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	66 429	47 219
Витрати на оплату праці	2505	256 970	199 724
Відрахування на соціальні заходи	2510	34 146	24 185
Амортизація	2515	88 324	73 988
Інші операційні витрати	2520	1 141 033	847 460
Разом	2550	1 586 902	1 192 576

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	2500	2500
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	2500	2500
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	91 936,40000	33 649,60000
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	91 936,40000	33 649,60000
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Ткачук Марко Олександрович

Іванова Оксана Миколаївна